

glasilo občanov

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA LITIJA

FEBRUAR 1977

STEVILKA 2 — LETO 5

DANAŠNJA JAVNA TRIBUNA NAJ POMENI KULTURNI PREPOROD

S temi besedami je začel predsednik Skupščine Kulturne skupnosti Litija Marjan Oblak javno tribuno o kulturni problematiki v litijski občini; bila je v četrtek, 10. februarja 1977, v novi šoli na Graški Dobravi. Sklical jo je iniciativni odbor, zadolžen za izvedbo tedna Komunistične, ki je potekal pod naslovom „Človek, delo, kultura“. Odbor je začel z delom sredi novembra lani, ko si je zastavil obsežen delovni načrt. Obsegal je izdelavo analize kulturnih dejavnosti v občini, ki naj bi jo obravnavali v vseh krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Tako bi omenjena tribuna na osnovi mnogih razprav oblikovala razne zaključke, ki bi bili smernice v nadaljnjem razvoju kulturnega življenja v naši občini.

● Dalje na 2. strani

UREDNIKOV STOLPEC

Pred dnevom žena

Zamišljal o mednarodnem dnevu žena je vznikla v mednarodnem socialističnem gibanju v prvem desetletju tega stoletja v pogojih zaostrovanja razrednega boja v svetovnem merilu. Ta dan naj bi postal spodbuda za vse intenzivnejše vključevanje žensk v napredno delavsko gibanje, za osvoboditev ženske usodne povezane s socialno in ekonomsko osvoboditvijo delavskega razreda. V duhu tega revolucionarnega izročila se je odvijalo praznovanje tega praznika tudi pri nas pred vojno, med NOB, ko so si ženske Jugoslavije s svojo aktivno vlogo priborile politično enakopravnost, pa tudi v graditvi nove socialistične družbe, ki je postavila temelje za odpravo vseh oblik diskriminacije žensk.

Letošnji 8. marec slavimo v znamenju 40. letnice ustanovitve KPS in 40. letnice prihoda tov. Tita na čelo KPJ. To je obdobje intenzivnega dela na konsolidaciji KPJ, na njeni idejnopolitični in organizacijski krepitevi in usposabljanju za zgodovinski spopad s fašizmom, ki je ogrožal obstoj naših narodov. Pomembno vlogo v pripravi KPJ za uresničevanje svoje zgodovinske naloge je tov. Tito videl v vse intenzivnejšem delu z ženskami, v prizadevanju za osvoboditev žensk množic in v njihovem vključevanju v vrste organiziranega komunističnega in protifašističnega gibanja. Zavedajoč se velikega pomena množične prisotnosti žensk v revolucionarnem gibanju in v pripravi za obrambo pred fašističnimi napadalci je V. konferenca KPJ 1940. leta jasno opredelila svoje stališče do ženskega vprašanja in s tem postavila osnovo za strategijo partijske politike, ki je v bistvu aktualna še danes.

V preteklem obdobju smo v osvobodilnem boju in v izboljšanje družbenoekonomskega in družbenopolitičnega položaja žensk dosegli velike uspehe v množičnem vključevanju žensk v družbeno delo, v izobraževanje in v razvoj družbenega varstva otrok. Uveljavljanje nove ustave in zakona o združenem delu pa je še razširilo možnost, da se ženska uveljavi kot samoupravljalka, ki zavestno gradi in usmerja svojo bodočnost.

Kljub uspehom pa vsa vprašanja družbene preobrazbe, ki bo omogočala ženski polno ustvarjalnost, še niso razrešena. Zato velja ob 8. marcu na delovnih srečanjih v vseh sredinah, na vseh ravneh pregledati dosežene uspehe, ugotoviti nerešene probleme in si zastaviti nove naloge. Ta politična stališča, ki naj dajejo temeljni značaj in ton prazniku, pa seveda z ničemer ne zanižajo tistih človeško intimnih sestavin praznovanja, ki so ob polnem spoštovanju osebnosti naše delovne ženske, skozi dolgo zgodovino borb jugoslovanskega delavskega razreda pripomogle, da je postal 8. marec doživet, vseljivski praznik.

Lojze Kotar

Prehrana med delom

Nekaj večjih delovnih kolektivov v naši občini ima lastne menze, v katerih pripravljajo obroke. Za te lahko rečemo, da vedno ne odgovarjajo zakonom sodobne prehrane, ki danes zahteva kakovost tako v količini, kot tudi v kvaliteti. Še slabše je stanje v manjših delovnih skupnostih, kjer prehrano organizirajo pogodbeno z gostinskimi obrati, okoli 10% zaposlenih v občini pa še vedno prejema bone za malico, ki pa jih največkrat pridružijo družinskemu proračunu ob nakupu mesečne zaloge živil.

V sindikatih smo se že v preteklem letu s sindikalno listo dogovorili, da bodo boni za

malice izjema in da se je potrebno na vseh nivojih prizadevati za toplo malico med delom.

Glede na takšno stanje družbene prehrane, še posebej pa prehrane med delom, se je porodila ideja, da v Litiji zgradimo obrat družbene prehrane, v katerem se bodo pripravljala kosila, večerje in malice. Posebno zadnje bi bile lahko poceni, ker bi se na enem mestu pripravljale za vse zaposlene v Litiji in v bližnji okolici in se s posebnimi vozili prevažale v delovne kolektive. Obrat družbene prehrane je potreben tudi zaradi dejstva, da je potrebno organizirati kvaliteten in ceneno hrano za delavce v samskih domovih, kjer je stanje prehrane slabo.

Ker se pri organiziranju družbene prehrane srečujejo interesi vseh delovnih ljudi in občanov, bodo delavci v delovnih kolektivih razpravljali o samoupravnem sporazumu, s katerim bi po samoupravnem poti združevali sredstva za zgraditev obrata — samopostrežne restavracije. Nosilec investicije bi bilo Gostinsko podjetje Litija, ki bo pri bankah tudi najemalo kredite, da bi na ta način hitreje prišli do obrata. Delovne organizacije bi si preko udeležbe s sredstvi za daljše obdobje v obratu zagotovile malice, po potrebi pa tudi kosila in večerje. Javna razprava o sporazumu naj bi dosegla slehernega zaposlenega, le-ta pa naj se odloča ob spoznanju, da je topele obroke med delom pomemben element produktivnosti dela, pomemben za zdravo prehrano in da je lahko cenen le v primeru, če so stroji, naprave in ljudje v obratu optimalno izkoriščeni. Optimalna izkoriščenost vseh teh faktorjev pa je mogoča le z visokim številom odjemalcev. V takem obratu bo racionalno zaposliti tudi strokovnjake, ki bo skrbel za kvaliteto in količino obrokov v skladu z dognanji sodobne prehrane.

Lojze Kotar

PRIJETNO POPOLDNE OB ZVOKIH IN PESMIH NARODOV IN NARODNOSTI JUGOSLAVIJE

Prekinili kulturni molk

Že dalj časa redno ugotavljamo, da delavcem iz drugih republik na kulturnem področju damo bore malo, skoraj nič. Težko bi nam bilo brez njih, saj njihove roke pomagajo graditi našo skupnost, s svojim delom v delovnih organizacijah snujejo svoj in naš lepši jutrišnji dan.

Kulturni molk pa smo prekinili v zadnjih dneh januarja, ko smo na gostovanje povabili pevce narodne glasbe iz Bosne in Hercegovine, saj prihaja iz te republike največ delavcev v našo občino.

Ideja o koncertu za delavce iz bratskih republik je vzklila v pripravljalnem odboru za Teden komunistične, ki smo jo kot drugod v Sloveniji vodili pod geslom „Človek, delo, kultura“. Organizatorji koncerta so bili občinski svet Zveze sindikatov in družbenopolitične organizacije delovnih kolektivov, ki zaposlujejo največ delavcev iz drugih republik.

Čeprav je bil začetek koncerta v zgodnjih popoldanskih urah, je bil dobro

obiskan, saj se je vabilu odzvalo preko 200 vabljenih. Vsem, ki smo bili na koncertu narodne glasbe, so ostale narodne pesmi v prijetnem spominu. Hinza Polovina, Pero Dimitrijevič, Vera Torbica, Mile Bogunovič ter ansambel „ŽIRADO“ so v dve in polurne koncerte zapeli in zaigrali vrsto prijetnih melodij, ki so vsem ostale še dolgo v ušesih. Delavcem iz bratskih republik pa so pričarale del tistega, kar so pustili doma, česar iz radijskih in televizijskih valov ne morejo vsak dan slišati.

Upamo, da bo ostal koncert stalna oblika kulturne dejavnosti za naše sodelavce. Še bolj pomembno kot to pa je bilo, da bi med delavci, ki večino prostega časa preživijo v samskih domovih, vzbudil ustvarjalno kulturno žilico in da bi podobne „mini koncerte“ prirejali vsak dan med prostim časom. Kulturnih ustvarjalcev verjetno med njimi ne manjka, samo vzbuditi jih je potrebno. To je bil tudi najlepši zaključek te uspešne prireditve.

Lojze Kotar

VPRAŠANJE — ODGOVOR

Dragi občani!
Prihodnjič bodo v rubriki VPRAŠANJE—ODGOVOR odgovarjali na vprašanja

O KOMUNALNI PROBLEMATIKI:

Vinko Belko, načelnik geodetske uprave pri SO Litija

Jože Habjan, predsednik skupščine komunalne skupnosti

Jože Godec, sekretar komunalne skupnosti

Lado Cerar, načelnik oddelka za gospodarstvo pri SO Litija

Viki ing. Šešok, direktor TOZD Gradmetal Litija

Franc Mali, načelnik oddelka za notranje zadeve pri SO Litija

Franc Kokalj,

Obvestilo

Žirija za izbor grba mesta Litija obvešča občane, da bo osnutke sprejemala še do 10. marca 1977. Navodila za izdelavo osnutka grba so ista, kot so bila objavljena v Glasilu občanov ob prvem natečaju.

IZ STANOVANJSKE SKUPNOSTI

1. Na obvestilo občanom o subvencioniranju stanarin za leto 1977, objavljenem v januarski številki glasila občanov, so trije občani zaprosili za subvencijo

– Plankar Marija (6-članska družina), Dvor 14 (trosobno stanovanje)

– Rakar Karolina (4-članska družina), Rozmanov trg 24 (dvosobno stanovanje)

– Zajc Franc (6-članska družina), Rozmanov trg 24 (dvosobno stanovanje)

Več občanov se je tudi informiralo o pogojih pridobitve subvencije, vendar še niso vložili zahtevka.

2. Na pravilnik o pogojih za dodeljevanje stanovanj, zgrajenih ali kupljenih s sredstvi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Litija in na Pravilnik o premiranju namenskega varčevanja za stanovanja nismo prejeli nobenih pripomb od občanov. Ali naj to razumemo kot da ni potreb po stanovanjih ali da je pravilnik popoln?

3. Hišnim svetom smo že poslali v razpravo osnutek odloka o hišnem redu. Odlok ureja pravice in dolžnosti stanovalcev, najemnikov, hišnikov – čistilcev ter njihovih samoupravnih organov pri uporabi prostorov, naprav in opreme stanovanjske hiše v družbe-

ni lastnini in zasebni lasti, neposredne okolice, funkcionalnega zemljišča ter zagotovitev varnosti, požarne varnosti, reda, miru in snage v stanovanjski hiši in njeni neposredni okolici oz. na funkcionalnem zemljišču.

Izvelek iz osnutka odloka o hišnem redu

6. člen

Stanovanjska hiša mora imeti v prostoru, kjer je glavni vhod, izobešen na vidnem mestu poleg Odloka o hišnem redu, še navodilo občinskega štaba o ravnanju v primeru naravnih in drugih hudih nesreč, seznam stanovalcev in najemnikov poslovnih prostorov in pravila o izvrševanju hišnega reda, če jih je hišni svet sprejel.

Seznam mora vsebovati: priimek in ime imetnika stanovanjske pravice in oseb, ki z njimi stanujejo, z označbo številke stanovanja, naslov najemnikov poslovnih prostorov, predsednika hišnega sveta in njegovega namestnika, priimek in ime hišnika – čistilca, če ga ima hiša, ter priimek in ime ter naslov lastnika hiše, če je hiša v lasti občana. Seznam je voditi na tekočem.

Ce ima hiša več stopnišč, veljajo določbe 6. in 7. člena tega odloka za vsako stopnišče.

Za izvajanje tega člena je odgovoren upravitelj stanovanjske hiše.

18. člen

Namestitev televizijskih anten na strehe ali balkone tam, kjer je montirana skupna televizijska antena je dovoljena le v soglasju s Samoupravo stanovanjsko skupnostjo in pristojnega občinskega upravnega organa.

Namestitev skupnih televizijskih anten je potrebno izvesti po veljavnih tehničnih in drugih predpisih.

Pri individualnih televizijskih in radijskih antenah mora biti izvedena ozemljitev in opremljanje s primerno obrobno, da je preprečeno vsako zamakanje zgradbe.

22. člen

Delavci, ki izvajajo popravila ali opravljajo druga dela v hiši, se morajo predhodno javiti pri predsedniku hišnega sveta ali drugem pooblaščenemu članu hišnega sveta ali hišniku – čistilcu, če ta stanuje v hiši. Po končanem delu morajo delavci prostor urediti ter sporočiti osebi, kateri so se

javili, da je delo končano. Ta oseba preveri, če je delo res končano in podpiše delovni nalog, na katerem je odgovorni delavec zapisal število delavcev, ki so opravljali delo in število opravljenih ur.

Predstavniki hišnega sveta lahko odkloni podpis delovnega naloga, če zapis ne ustreza dejanskemu številu opravljenih ur in porabljenega materiala.

23. člen

STANOVALCI SO ZLASTI DOLŽNI:

1. pred vselitvijo na podlagi odločbe o dodelitvi stanovanja skleniti s stanovanjsko skupnostjo stanovanjsko pogodbo,
2. pred vselitvijo v stanovanjsko hišo predložiti potrdilo sanitarnega inšpektorja, da v njihovi opremi ni mrčesa, če to zahteva upravitelj,
3. plačevati stanarino, najemnino in etažni prispevek, prispevek za uporabo mestnega zemljišča in obratovalne stroške do vsakega 10. v mesecu za naprej v skladu s sklenjeno stanovanjsko pogodbo,
4. uporabljati stanovanje v skladu z njegovim namenom in na način, ki ne povzroča čezmerne obrabe,
5. uporabljati stanovanje tako, da ne ovirajo ostalih stanovalcev v mirni uporabi njihovih stanovanj,
6. vzdrževati stanovanje v uporabljenem stanju in v skladu z vsakokratnimi predpisi,
7. skrbeti, da se ne pokvarijo vodovodne, električne, telefonske in ogrevalne naprave v stanovanju in stanovanjski hiši,
8. takoj sporočiti stanovanjski skupnosti pomanjkljivosti in okvare v stanovanjskih prostorih, skupnih prostorih in skupnih napravah, če niso dolžni po obstoječih predpisih te pomanjkljivosti in okvare popraviti sami,
9. priključiti se na skupinske televizijske in radijske antene, če jih hiša ima,
10. televizijske in radijske antene strokovno montirati in opremiti tako, da se prepreči vsako škodo na hiši (če je izpolnjena 9. točka tega člena, le-teh ni dovoljeno montirati),
11. paziti na red in snago v stanovanjih, v skupnih prostorih, na dvorišču oz. funkcionalnem zemljišču in na zelenicah hiše,
12. skrbeti zato, da ne motijo miru in počitka ostalih stanovalcev zlasti med 22. in 6. uro,
13. pri dovozu kuriva, goriva ali česa drugega takoj očistiti pločnik in druge prostore oz. funkcionalno zemljišče,
14. upoštevati in izvajati sklepe in pravila stanovanjske skupnosti v zvezi z vzdrževanjem hiše, skupnih naprav in prostorov ter čiščenjem skupnih prostorov, če hiša nima hišnika oz. čistilca,
15. ravnati se po pravilih o izvrševanju hišnega reda glede pranja avtomobilov, če je to dovoljeno,
16. čistiti za domačimi živalmi, ki jih imajo v stanovanju, tako v stanovanju, kakor tudi v skupnih prostorih ali na dvorišču oz. funkcionalnem zemljišču ter na zelenicah hiše,
17. parkirati motorna vozila in kolesa le na mestih, ki jih določa stanovanjska skupnost, ki so določena s pravili o izvrševanju hišnega reda,
18. ob izselitvi izročiti stanovanje s primopredajo stanovanjski skupnosti v takem stanju kot ga je prevzel, upoštevajoč pri tem normalno rabo.

24. člen

STANOVALCEM JE ZLASTI PREPOVEDANO:

1. Sekati drva in drobiti premog v prostorih, ki niso za to določeni,
2. Čezmerno močiti pode in z vodo čistiti parket in pod,
3. metati odpadke in predmete v stranišča, vodovodne školjke, odtočne cevi ter kanale, kateri lahko zamašijo odtok,
4. uporabljati v stanovanju ali skupnih prostorih stanovanja naprave, ki povzročajo čezmerni hrup, smrad ali motnje,
5. uporabljati preglasno radio, televizijo, če to moti druge stanovalce,
6. igrati na dvorišču igre, ki bi ute-

gnile ogroziti telesno varnost stanovalcev ali povzročati škodo na stanovanjskih hišah ter na nasadih ob stanovanjski hiši, zlasti, če take igre preprepe stanovanjska skupnost,

7. igrati se po hodnikih, razgrajati na hodnikih, stopniščih, v skupnih prostorih ali stanovanjih,

8. pljuvati po hodnikih, stopniščih in skupnih prostorih ali drugače ponesnažiti stanovanjsko hišo, skupne prostore, dvorišča oz. funkcionalno zemljišče in zelenice ob stanovanjski hiši,

9. odlagati smeti na mestih, ki niso za to določena,

10. iztepati preproge in druge predmete na oknih, balkonih in ravnih strehah,

11. prati (razen pranja s pralnim strojem) in sušiti večje perilo podnevi v stanovanju, na balkonih ali oknih ter terasah, ki so vidni z ulice ali druge prometne površine,

12. metati odpadke ali druge predmete skozi okna ali z balkona oziroma terase, ne glede na položaj hiše,

13. pisati, pritrjevati objave, naznanila in obvestila na mestih, ki niso za to določena,

14. zamazati ali kakorkoli poškodovati stanovanjsko hišo, njene skupne prostore, skupne naprave ali opremo,

15. postavljati na stanovanjskih hišah televizijske ali radijske antene brez dovoljenja stanovanjske skupnosti in pristojnega občinskega organa,

16. zastavljati vežo, hodnike, stopnišče, podstrešja, skupne prostore, dvorišča, oziroma funkcionalno zemljišče ali zelenice ob hiši s kakršnimi koli predmeti ter postavljati kolesa in otroške vozičke izven določenih mest,

17. po nepotrebnem trošiti vodo, prižigati luči v skupnih prostorih oziroma puščati luč prižgano,

18. postavljati na okna in balkone nezavarovane predmete in cvetlice ter zalivati cvetlice tako, da voda odteka po zidu,

19. rediti domače živali v stanovanju, kletih, na podstrešju, v skupnih prostorih ter na dvorišču oziroma funkcionalnem zemljišču ali na zelenicah ob hiši. Izjema je pes, mačke ali manjše število ptic v stanovanju, če to ne moti ostalih stanovalcev in če stanovalci za njimi čistijo, vse pa v skladu s posebnim odlokom,

20. zlagati drva pred pročeljem stanovanjske hiše ali naslanjati na zid hiše kakršnekoli predmete,

21. hraniti v stanovanjih, skupnih prostorih oziroma na podstrešju lahko gorljive predmete in polne plinske jeklenke,

22. uporabljati vodovodne, električne in druge instalacije na način, ki povzroča okvare,

23. puščati vključene električne naprave brez nadzora,

24. sušiti drva ob kurilnih in dimnovodnih napravah ali na njih ter zlagati kurivo in vnetljive predmete ob dimniških ali ogrevalnih telesih,

25. shranjevati kurilno olje v prostorih (drvarnicah), ki niso v take namene urejene,

26. shranjevati v hiši več kurilnega olja kot to dovoljujejo predpisi,

27. čiščenje čevljev, stepanje preprog ali drugih predmetov v vežah, hodnikih ali stopniščih,

28. poškodovati, risati, pisati ali pritrjevati lepake po zidovih hiše oziroma v njenih skupnih prostorih ali kako drugače poškodovati površino hiše,

29. pri odlaganju smeti onesnažiti okolico,

30. parkirati avtomobile pred prostorom za odlaganje smeti,

31. kreganje, vpitje ali kakršnokoli drugačno razgrajanje, ki stanovalcem onemogoča mirno življenje. Zlasti ni dovoljeno motiti miru in počitka stanovalcem med 22. in 6. uro,

32. nadlegovati, smešiti ali izzivati stanovalce ali na kakršnikoli drugi način ogroziti mirno sožitje z njimi,

33. uporabljati za pranje vnetljiva ali sicer nevarna sredstva,

● NADALJEVANJE S PRVE STRANI

DANAŠNJA JAVNA TRIBUNA NAJ POMENI KULTURNI PREPOROD

Že sam obisk je zbuja upanje, da se bo tokrat le nekaj premaknilo. Vabilu so se odzvali predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine, osnovnih organizacij ZK, sindikata in mladine, krajevnih skupnosti, društev in organizatorji kulturnih akcij. Po uvodnih besedah predsednika iniciativnega odbora Mirka Kaplja in nastopu Šmarskega okteta, ki je zapel tri pesmi, se je razvila živahna in zanimiva razprava, ki jo je vodil tov. Marjan Oblak, posegla pa je na vsa področja kulturnega življenja, ki jih že imamo ali pa šele načrtujemo. Nemogoče je naštet vse predloge, nasvete in pobude, zato se bom omejil le na nekatere.

V občini je najbolj razvita glasbena dejavnost, kjer imamo poleg odraslih pevskih zborov in pihalnega orkestra še mladinske in otroške zборе. Ponovno je treba oživiti vsakoletne pevske revije, poiskati stalne oblike zbiranja sredstev za kroje in instrumente ter skrbeti tudi za lastne kadre – glasbenike in zborovodje. Z mladino in šolami pa je treba proučiti možnost, da bi tudi v naši občini ustanovili osnovno organizacijo Glasbene mladine.

Na drugem mestu je dramska dejavnost. Prizadevati si je treba za uspo-

sabljanje in izpopolnjevanje režiserjev, organizirati srečanja dramskih skupin, podpirati medsebojna gostovanja ter postopoma obnavljati in opremljati dvorane.

Likovna dejavnost je še precej zanemarjena. Na Bogenšperku bo treba še marsikajboljšati, nujno pa bi potrebovali razstavne prostore tudi v sami Litiji. Z razstavami v delovnih organizacijah je treba nadaljevati, obenem pa si prizadevati, da bi začeli ljudje razmišljati o opremi svojih stanovanj z umetniškimi slikami.

Prav tako je treba še nadalje razvijati gostovanja poklicnih gledališč in umetnikov. Tu so se dobro izkazala šolska kulturna društva, ki pa sedaj računajo še na pomoč delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Omenjena dejavnost ljudi vzgaja, izobražuje in kulturno osvešča, da začenjajo boljše razumeti tudi kulturo, ki ima visoko umetniško vrednost in za katero radi trdimo, da je dostopna le ozkemu krogu občanov.

Knjižničarstvo je doseglo v zadnjih desetih letih nesluten razvoj. Danes imamo matično knjižnico v Litiji ter podružnici v Šmartnem in Gabrovki. Število knjig, izposoj in število bralcev nenehno naraščajo, v zadnjih letih je

knjižničarka uvedla za šolarje ure pravljic in pedagoške ure, ko pa bo dobila knjižnica nove prostore, bodo začeli tudi z literarnimi srečanji in knjižnimi razstavami, v načrtu pa je še potujoča knjižnica.

Delegati so spregovorili še o problematiki litijskega kina, ki je trenutno zaprt, o dopisništvu, ki bi ga bilo treba ob sodelovanju šolskih novinarskih krožkov in pomoči poklicnih novinarjev poživiti, o težavah delegatskega sistema, financiranju kulture, obveščanju o kulturnih prireditvah ter o organiziranju kulturnega življenja za delavce iz sosednjih republik. O teh dejavnostih in težavah bomo spregovorili v nekaj naslednjih številkah.

Ko smo po več kot triurni razpravi zapuščali sejno dvorano, smo se razhajali v prepričanju, da so pred nami obsežne naloge, ki jih bomo morali uresničiti, če hočemo, da bo ta tribuna pomenila to, kar smo zapisali v naslovu. Najbolj pa si bomo morali prizadevati, da bosta kultura kot nepogrešljivi del človekovega življenja priznala tudi združeno delo in krajevna skupnost pa tudi brez ustreznih kadrovskih rešitev bodo vsi sklepi ostali le na papirju.

Boris Žužek

Javna tribuna o kulturni problematiki je postavila mnoge smernice za nadaljnje delo

● Dalje na 7. strani

88-007

VPRAŠANJE – ODGOVOR

URBANISTIČNO PLANIRANJE

7. FEBRUARJA SMO IZVEDLI DRUGO AKCIJO NEPOSREDNEGA INFORMIRANJA OBČANOV. TEMA JE BILA URBANISTIČNO PLANIRANJE. VELIKO TELEFONSKIH KLICEV S ŠE VEČ VPRAŠANJI PRIČA O UMESTNOSTI TAKŠNE OBLIKE INFORMIRANJA.

VPRAŠANJA OBČANOV IN ODGOVORI SO POTEKALI TAKOLE:

K. L. iz Kresnic: „Kje se bo v prihodnje odprla blokovska in kje individualna gradnja?“

Blokovska gradnja se bo nadaljevala na Rozmanovem trgu, individualna pa na Litijski Dobravi in ob Graški cesti. Pozidane bodo tudi vrzeli na Graški Dobravi, za kar bo izdelana dopolnitev zazidalnih načrtov.

D. A. iz Litije: „Kdaj bo urejena Topilniška (sedaj Predilniška) ulica?“

Letos bo revizija urbanističnega načrta in bo opredeljeno, kaj bo s to ulico. Možnosti sta dve: ali bo mestna ulica ali pa stanovanjska pot. V srednjeročnem programu načrtujemo ureditev te ulice.

Zakonca T. iz Vevč: „Imava črno gradnjo stanovanjske hiše v Novi gori v KS Gabrovka. Radi bi se vselili, pa naju zanima, kako je s tem?“

To področje ni zazidljivo. Gradnja v bližini strnjanih naselij bi bila možna, popolnoma na samem pa ne. Težko boste gradnjo legalizirali. Vložite vlogo na odbor za prostorsko planiranje pri SO Litija.

V. J. iz Litije: „Zakaj med krajevnimi skupnostmi ni točnih mej in kdaj bodo?“

Meje so določene samo za posamezne vasi in zaselke. Med parcelami mej ni točno določenih. Nekatero so določene z mejami katastrskih občin. Do sedaj ni bilo potrebe in zahtev po teh mejah. Po potrebi bomo za to sprejeli poseben odlok.

Na vprašanja občanov so odgovarjali:

Viki ing. Šešok, predsednik odbora za prostorsko planiranje pri SO Litija

Lado Cerar, načelnik oddelka za gospodarstvo pri SO Litija

Vinko Belko, načelnik geodetske uprave pri SO Litija

Vid Praunseis, vodja strokovne službe samoupravne stanovanjske skupnosti Litija.

K. A. iz Litije: „Ali je pri črnih gradnjah predviden tudi ukrep rušenja in ali se izvaja?“

Po zakonu se črne gradnje rušijo. Zaenkrat še nismo pristopili k temu ukrepu. Za te ukrepe se bomo eventuelno odločili po reviziji vseh urbanističnih dokumentov v občini.

L. K. iz Kresnic: „Kje bo zgrajena nova upravna zgradba SO Litije in kdaj?“

Pri stari občini. Z gradnjo bomo pričeli jeseni, končali pa naslednje leto.

M. A. iz Litije: „Zakaj ni na Rozmanovem trgu otroških igrišč, ali je gradnja le-teh v programu?“

V zazidalnem načrtu je igrišče predvideno. Tudi Krajevna skupnost Litija – desni breg ima igrišče v srednjeročnem programu. Gradnjo bo realizirala Komunalna skupnost. Drugo leto bodo igrišča zgrajena.

N. M. iz Šmartna: „Kaj se v občini ukrepa glede varstva okolja? Kaj je v šmarnski usnjarni glede čistilnih naprav, ker tovarna močno onesnažuje potok? Kaj je z regulacijo potoka v Šmartnem, da ne bo poplav? Kje naj tovarna usnja in občani Šmartna odlagajo smeti in odpadke?“

Pri SO Litija deluje komisija za varstvo okolja, ki ima svoj program. Nekaj konkretnih akcij je že bilo in se bodo nadaljevale. Po idejni študiji bo čistilna naprava na desnem bregu Save. Na to centralno čistilno napravo bo vezana tudi tovarna usnja. Potok bo reguliran. Vodna skupnost Ljubljana – Sava je z deli že začela. V srednjeročnem obdobju je za ta dela namenila 8 milijonov din. Do sedaj smo odlagališča (nekaj) smeti reševali sproti. Za tovarno usnja smo že predlagali nekaj odlagališč in naj v nadaljnjem na tem delujejo v tovarni usnja. Za občane Šmartna bomo odlagališče smeti rešili skupno z Litijo.

M. K. iz Šmartna: „Kje in kdaj bo za Litijo in Šmartno rešeno javno odlagališče smeti? Ta problem se že predolgo vleče.“

Za Litijo in Šmartno bodo odlagališče smeti rešili skupno. Lokacija je med Praproščami in Graško Dobravo na bivšem rezervatu za zasavsko cesto. Na tem vprašanju že delamo.

A. M. iz Litije: „Kaj bo v prihodnosti z neurejenim zemljiščem med Prvomajsko ulico in Cesto D. Kvedra?“

Po sedaj veljavnem zazidalnem načrtu se na tem mestu predvideva gradnja garaž vendar Krajevna skupnost Litija – levi breg predlaga zaradi nujnosti na tem mestu ureditev otroškega igrišča, s čemer se tudi pristojne strokovne službe strinjajo. Na željo bližnjih stanovalcev (v stolpnih) pa naj bi obstoječe že zgrajene garaže ostale, s tem da jih bo potrebno urediti.

A. P. iz Litije: „Ali bo lokacija za javno odlagališče smeti oz. samo smetišče ogrožalo bližnji vodovod? Kako bo z zavarovanjem?“

Do onesnaževanja vode ne bo prišlo. Tu se bodo odlagali le trdi odpadki. Vse možne probleme onesnaževanja bomo strokovno obdelali, da do tega ne bo prišlo.

J. G. in A. P. iz Litije: „Ali bo peš pot od Graške Dobrave mimo rezervoarja do nadvoza

kdaj urejena? Tudi pot mimo „četrčkov“ je zelo slaba. Kdaj bo urejena?“

Ureditev peš poti mimo rezervoarja ima v programu krajevna skupnost Litija – levi breg. Urejena bo še v tem letu. Cesta mimo „četrčkov“ bo urejena ob rekonstrukciji Ceste Zasavskega bataljona in Prisojne.

Prihodnjič, 7. marca,
od 10. do 12. ure

VPRAŠANJE – ODGOVOR

na temo

VSE O KOMUNALNIH
VPRAŠANJIH

Vprašanja s področja:

- ceste in mestne ulice
- promet
- komunalna ureditev v urbanističnih naseljih
- vodovodi, kanalizacije, javna razsvetljava
- parki, zelenice, varstvo okolja

Pokličite številko 88-007 in takoj boste dobili ustrezen odgovor.

J. P. iz Litije: „Kdaj bo Zagorica postala mestna ulica?“

Postala bo občinska cesta I. kategorije, vsaj takšen je predlog spremembe odloka.

M. K. iz Litije: „Ali bo na Rozmanovem trgu trgovina, kakšna bo in kdaj bo zgrajena?“

GIP Beton in Mercator sta že sklenila pogodbo o gradnji trgovine na Rozmanovem trgu. Trgovina bo približno takšna kot na Graški Dobravi. Zgrajena bo v naslednjem letu.

G. J. iz Litije: „Kdaj bodo asfaltirane ceste na Graški Dobravi (Badjurova, Vegova)?“

V finančnem načrtu komunalne skupnosti je del sredstev predvidenih za asfaltiranje teh cest v letu 1977, s tem da bi občani teh ulic prispevali del sredstev (od 3.500 do 4.000 din). Ko bodo znani predračuni, ki so že naročeni, bomo organizirali zbor občanov in se dogovorili o prispevku občanov in prispevku komunalne skupnosti.

M. Š. iz Šmartna: „Kje bo v Litiji nova kino-dvorana, ker je sedanja zaprta?“

Trenutno je predviden kulturni center v bližini stare osnovne šole v Litiji. Tam naj bi bil tudi kino. Najbrž, da ga prav kmalu že ne bo, ker ni sredstev. Morda bi tu lahko kaj storila kulturna skupnost.

N. P. iz Šmartna: „Zakaj se pri gradnji strnjanih blokov ne projektira in gradi tudi otroška igrišča?“

Doslej smo imeli samo delne zazidalne načrte, kar je vzrok, da igrišča nismo projektirali. Odslej se otroška igrišča projektirajo. Na Rozmanovem trgu bodo zgrajena v naslednjem letu. Za Graško Dobravo in Ustje ni vrisanih otroških igrišč. Za ta igrišča se močno zanimajo tudi krajevne skupnosti, ki jih vključujejo v svoje programe.

S. U. iz Litije: „Katere zgradbe se bodo v bližnji prihodnosti v Litiji in Šmartnem rušile, da ne bi v njih vlagali sredstev?“

Na tem mestu ni možno navesti vseh zgradb, ki bodo v prihodnosti porušene. Te podatke lahko dobijo občani na urbanistični službi.

L. E. iz Litije: „Kdaj bodo na križišču med mostom in nadvozom postavljeni semaforji?“

Denar v obliki kreditov je zagotovljen, pričetek del bo predvidoma še letos, prav tako tudi zaključek.

U. S. iz Litije: „Ali imamo v Litiji in Šmartnem točen načrt vodovodov, kanalizacije in podzemskih elektrovodov?“

Ne. K izdelavi teh načrtov bomo pristopili še letos.

T. H. iz Litije: „Zakaj je cesta od stare občine do trgovine Volan tako slaba? Kdo je odgovoren za urejanje odtoka vode, ki jo velikokrat v lužah na tej cesti?“

Stanovalci bloka so predlagali ureditev dostopne poti od Jerebove na dvorišče bloka. Obstaja predlog, da bi dostopno cesto od stare občine mimo trgovine Volan uredili s skupnimi sredstvi vsi uporabniki ceste. To so KZ Litija, Volan in Skupne strokovne službe SIS.

K. J. iz Litije: „Kako bo v bodoče s preskrbo vode v Litiji in Šmartnem? Ali so predvidena nova zajetja?“

V Jablanici je določeno dodatno zajetje za Litijo in Šmartno. Ob tem bomo reševali tudi vas Breg. Pričeli bomo v letu 1977.

Š. M. iz Litije: „Ali je hiša na Rudarski predvidena za rušenje?“

Zaenkrat ne. Jasno bo v dveh mesecih.

N. N. iz Litije: „Zaradi gradnje garaž nastajajo ob deževju večje luže ob blokkih Trg na Stavbah 5, 6, in 7. Voda vdira tudi v hiše. Kdaj bo to urejeno?“

V finančnem načrtu Komunalne skupnosti za leto 1977 je planiran podaljšek kanalizacije in asfaltiranje pred garažami.

Skupina, ki je odgovarjala na vprašanja občanov je imela veliko dela

Ing. Viki Šešok je odgovarjal pretežno na vprašanja s področja prostorskega planiranja

PRILOGA ZA DELEGATE

Delegatom

Seja skupščine je bila 14. in 15. 2. 1977, zbori so obravnavali kot osrednjo točko dnevnega reda predlog resolucije o izvajanju srednjeročnega družbenega plana v letu 1977, kot dokument za uresničevanje nalog v letu 1977, ki so zajete v srednjeročnem planu občine Litija. Zbori so obravnavali statutarni sklep o spremembah in dopolnitvah statuta občine Litija, sklep se nanaša na izvajanje zakona o ljudski obrambi, zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah. Izvršni svet je bil predlagatelj srednjeročnega programa geodetskih del za obdobje do leta 1980, katerega so zbori sprejeli.

V prilogi je objavljeno poročilo o delu skupnosti za izgradnjo vzgojno-izobraževalnih objektov za leto 1976, o katerem je tekla razprava na zasedanju zborov.

Kot vsako leto so zbori sprejeli odlok o spremembi odloka o davkih občanov, odlok o spremembi odloka o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Litija.

V javno razpravo je bil po sklepu skupščine dan osnutek odloka o hišnem redu za stanovanjske hiše v družbeni lastnini in lastnini občanov na območju občine. Prosimo vse delegate, da se vključijo v javno razpravo in morebitne pripombe posredujejo samoupravni stanovanjski skupnosti ali izvršnemu svetu.

Zbori so potrdili statut občinske regionalne zdravstvene skupnosti.

Zbori so pod točko volitve in imenovanja imenovali člane v svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito; dali soglasje k postavitvi namestnika občinskega javnega tožilca; imenovali vršilca dolžnosti ter ravnatelja vzgojnovarstvenega zavoda v Litiji...

RESOLUCIJA o izvajanju srednjeročnega družbenega plana v letu 1977

I. UVOD

S srednjeročnim planom, ki je bil sprejet dne 8. 2. 1977, je začrtan razvoj naše občine

na vseh področjih.

Z resolucijo, ki jo sprejemamo, pa določamo naloge, katere bo možno uresničiti.

II. OCENA GOSPODARSKEGA RAZVOJA V LETU 1976

Slabši rezultati poslovanja v letu 1976 so tudi posledica prilagajanja gospodarskih organizacij novemu gospodarskemu sistemu. Temu pa se je pridružilo še zmanjšano povpraševanje na domačem trgu, spremenjen način obračunavanja v plačilnem prometu, komaj dokon-

čane velike investicije in drugi vzroki. Zaradi tega ne bodo doseženi rezultati, ki smo jih pričakovali in načrtovali z družbenim planom o razvojnih perspektivah občine Litija v letu 1976.

	Plan 1976 1975	Ocena realiz. 1976 1975
— realni družbeni proizvod	6	2,5
— količinski obseg industrijske proizvodnje	9	5
— zaposlenost	3,7	4
— produktivnost dela v industriji	5	do 1
— realni osebni dohodek na zaposlenega	2	do 1

Glede na to, da je leto 1976 prvo leto uresničevanja družbenega plana razvoja občine, je zaostanek tega leta potrebno nadomestiti v naslednjih, da bi zastavljene cilje lahko uresnili. Pri načrtovanju razvoja občine Litija v srednjeročnem obdobju smo sicer upoštevali počasnejšo rast v prvih in hitrejšo rast v zadnjih letih petletnega obdobja, vendar

je bil zastoj iz razlogov, ki smo jih že omenili, večji kot smo pričakovali. Zato bo v naslednjih letih potrebno veliko naporov, da bomo dosegli povprečno letno stopnjo rasti družbenega proizvoda 8 %, zaposlovanje 3,7 % in produktivnost 5 % kot smo se zavezali z družbenim planom o razvojnih perspektivah občine Litija v letih 1976-1980.

III. PREDVIDENI OKVIRI GOSPODARSKEGA RAZVOJA V LETU 1977

Gospodarska rast v letu 1977, v katero pa prenašamo nekatere slabosti iz leta 1976 (nizka akumulativna sposobnost gospodarstva,

nizka produktivnost dotrajana osnovna sredstva in uvajanje nove proizvodnje), naj bi bila po predvidevanju naslednja:

	občina	SRS
— realni družbeni proizvod	106	105
— količinski obseg industrijske proizvodnje	109	
— zaposlenost	103	102,6
— produktivnost	105	102,8
— realni osebni dohodki	102	102
— nominalna rast osebni dohodkov	113	

Zastavljene cilje bo možno uresniti le ob naloževanju aktivnosti in naporih za stabilizacijo v organizacijah združenega dela in ob pravočasnem sprejemanju vseh ukrepov ekonomske politike.

K povprečno načrtani stopnji rasti realnega družbenega proizvoda bosta največ prispevali industrija s 6,5 % in gradbeništvo s 7 % po-
stopnjo rasti. Tudi v ostalih dejavno-

stih se bo realen družbeni proizvod povečal za 5 %.

Večja produktivnost dela bo vplivala na racionalnejše zaposlovanje, ki bo v glavnem poraslo največ za 3 %, kar predstavlja v absolutni porasti za približno 120 delovnih mest.

V občini so sorazmerno dinamično planirane tudi investicijske naložbe. Glede na potrebe gospodarstva in družbenega razvoja pa bi bilo potrebno prizadevanje za nove investicije

Izobraževanje
delegatov

Pretrgana vez...

Z novim delegatskim sistemom smo zagotovili temelje političnim razmeram, da bi lahko prišli do izraza pobuda, odločanje, misel, razprava in vprašanje delovnega človeka in občana. Vendar niso dovolj samo ustvarjeni pogoji, želje, hotenja, pripravljenost, dobra volja... Delegat mora imeti vsebinsko za svoje delo iz neposrednega samoupravnega življenja, vsakodnevnega dela, iz razmišljanja o svojem jutri, kakor seveda najbolj vidi in občuti v krajevni skupnosti, samoupravni interesni skupnosti, šoli, svoji organizaciji združenega dela, delavskem svetu...

Delegat sam po sebi ne predstavlja delovnih ljudi. Ni njihov delegat le zato, ker je izvoljen. Jedro in bistvo delovanja delegata ni na sejah skupščin, zborih krajevnih skupnosti, delavskem svetu... temveč in predvsem v ne-nemem stiku s sodelavci, krajani, občani, v stalnem snovanju in razmišljanju o skupnem in vsem tistem, kar nas zanima in kar je pogoj za delo in življenje, bivanje posameznika in vseh.

To je ena izmed vezi, ki je mnogokrat pretrgana. Pa ne samo ta, tudi delegat v svoji sredini ni povezan s samoupravnim življenjem, v krajevni skupnosti in organizacijah v organizaciji združenega dela, tudi ta vez je mnogokrat pretrgana ali pa delegata le navidezno veže.

Zamislimo si, ali lahko deluješ tovariš — tovarišica, če sta pretrgani ti dve vezi: to je tista s tvoje strani, kot tista s tvojega delovnega in bivalnega področja?

B. Nefat

še povečati. V skladu s srednjeročnim družbenim planom bodo pričeli z investiranjem v naslednjih delovnih organizacijah:

— Predilnica Litija bo pričela s prvo fazo uresničevanja načrtane velike investicije. V letu 1977 bo po predvidevanjih dobila vso potrebno dokumentacijo, zagotovila lastna in bančna sredstva za izgradnjo I. faze predvidenih novih prostorov za svojo dejavnost.

— V Tekstil TOZD „Pletilja“ bodo z dozidavo povečali poslovne prostore in avtomatizirali strojni park, vendar pa načrtovana investicija v letošnjem letu še ne bo dala večjih ekonomskih učinkov.

— Industrija usnja Vrhnikar — TOZD Usnjarna Šmartno bo dokončala dve skladišni hali in pridobila ca. 3.000 m² površine, preuredila obstoječe skladišne prostore, dogradila prizidek k usnjarni in s tem povečala kapacitete in uredila dvorišča oz. asfaltirala transportne poti.

— „Gradmetal“ Litija posluje od 1. 1. 1977 kot TOZD GIP „Beton“ Zasavje Zagorje. Predvideva investiranje v povečanje kovinske dejavnosti v Litiji in investicije v Hotiču za izdelavo gradbenih elementov. Sedanja betonarna v Litiji se prestavi v Hotič, te prostore pa se namenijo kovinski dejavnosti.

— Slovenija ceste TOZD Industrija apna Kresnice načrtuje investiranje v modernizacijo opreme in trafo postaje — žičnice, razširitev sortimenta s tem, da bodo pričeli proizvajati živo mleto apno.

— „Kovina“ Šmartno bo sanirala obstoječe stanje s sredstvi republiškega sklada skupnih rezerv, banke in sklada pri občini. Investirala bo v nakup zgradb in zemljišča že obstoječih poslovnih prostorov in modernizirala strojno opremo.

— Mesarija Litija predvideva začetek gradnje obrata za pripravo mesa za gostinske obrate.

— Restavracija Litija bo dokončala investicijo v obrat „Majolka“ Šmartno in nadaljevala adaptacijo gostinskih prostorov na gradu Bogenšperk.

— Splošno mizarstvo Gabrovka predvideva gradnjo skladišča s poslovnimi prostori.

— KZ „Presad“ Gabrovka predvideva gradnjo trgovine na Dolah, gradnjo skladišča za jabolka v Pečicah, razširitev skladiščnih prostorov v „Presadu“, obnovitev sadovnjaka in gradnjo lope.

— KZ Litija predvideva investicije v adaptacijo trgovine v Kresnicah, razširitev obrata za perutnino (gradnjo kokošnjaka), gradnjo dveh silosov za močno krmo, nakup kmetijskih zemljišč in nadaljevanje investiranja zasebnega sektorja — kooperantov.

— „Mercator“ Ljubljana bo razširil svojo dejavnost v Litiji z gradnjo nove samopostrežne trgovine na Rozmanovem trgu. Poleg tega bo sedanji trgovini s pohištvo „Manica“ pridružil tudi trgovino „Tesla“, sedanje prostore trgovine „Tesla“ pa bo preuredil v zelenjavno trgovino.

— „Centromerkur“ Ljubljana bo za svojo dejavnost odkupil prostor in zemljišče ob trgovini za razširitev dejavnosti.

— GG Ljubljana in GG Brežice bosta reorganizirali svojo dejavnost in razen ceste Polšnik-Mamolj predvidevata večja gozdno biološka vlaganja v okviru gozdno-gospodarskih načrtov ter vlaganja v razširjeno reprodukcijo — intenzivni nasadi iz sred-

stev samoupravnih interesnih skupnosti za gospodarstvo SR Slovenije.

— Trgovsko podjetje Istra benz bo zgradilo črpalke v Litiji in v Gabrovki.

— Predvidene so tudi investicijske naložbe za ureditev poslovnih prostorov: Tobak, Državna založba Slovenije, Ljubljanska banka, Zavarovalna skupnost „Triglav“, Zavod za zaposlovanje in upravna zgradba občinske skupščine.

— PTT bo postavila 6 telefonskih govorilnic, uredila poslovne prostore in napeljala simetrične kable v Kresnicah, pričela urejati poslovne prostore v Gabrovki.

— Cestno podjetje namerava zgraditi novo bazo za cestno službo z novo lokacijo.

— Vodna skupnost Ljubljana-Sava bo opravila naslednja dela: nadaljevala z gradnjo obrežnega zidu ca. 60 m ob keglišču v Litiji, regulacijo reke Save v Hotiču ob separaciji, nadaljnja regulacija potoka Reke ob Lesni industriji Litija in še nekatera druga dela v Gabrovki in na reki Savi. Del sredstev je tudi namenjen za izdelavo geodetskih podlog za območje, kjer je predvidena melioracija zemljišč v prihodnjih letih. Poleg tega je v planu tudi znesek 1.000.000 din kot kredit za začetek del pri čistilnih napravah v Litiji.

— Osnovna poslovna usmeritev sklada za gospodarski razvoj bo investiranje kovinske dejavnosti z upoštevanjem večje odgovornosti za pravočasno združevanje sredstev delovnih organizacij. Proučiti pa je treba tudi možnost, da bi posamezne OZD v obliki kreditnih sredstev združevale svoja razpoložljiva sredstva.

— Inovacijsko dejavnost bo spremljala Raziskovalna skupnost Litija. Tudi v tem letu bodo razpisane nagrade za novatorja leta in dodeljene ob občinskem prazniku.

IV. IZVOZ

Osnovni nosilci izvozne aktivnosti v naši občini so Lesna industrija Litija, Predilnica Litija, IUUV — TOZD Usnjarna Šmartno, Tekstil — TOZD „Pletilja“ Litija in KZ Gabrovka — Dole. Cilj vseh teh delovnih organizacij je večja proizvodnja kvalitetnih proizvodov za prodajo v izvoz, kateri pa bo po predvidevanjih delovnih organizacij ostal na isti višini kakor v letu 1976, s tem, da se bo povečal indirektni izvoz.

V. INTEGRACIJE

Skladno s planskimi nalogami občine je potekala v preteklem letu izrazita dejavnost na področju povezave dela in sredstev naših organizacij združenega dela. Rezultati teh povezav naj bi bili v večjih gospodarskih dosežkih na vseh področjih posameznih delovnih organizacij.

S 1. 1. 1977 je opredeljena povezava „Gradmetal“ Litija in GIP „Beton“ Zasavje Zagorje. Na območju občine Litija se organizira novi TOZD „Gradmetal“ Litija v sklopu OZD GIP „Beton“ Zasavje Zagorje.

Tako bo novi TOZD povezoval vse dosežane dejavnosti v obeh TOZD in sicer kovinsko in obratno dejavnost ter izdelavo gradbenih elementov vključno s separacijo v Hotiču.

S 1. 1. 1977 je svojo dejavnost reorganiziral tudi „Mercator“ in je sedanji TOZD Litija združen s TOZD-i v občini Ljubljana Mo-

PRILOGA ZA DELEGATE

Nadaljevanje s 4. strani

ste-Polje in Ljubljana Center pod imenom „Golovec“ s sedežem v Ljubljani.

Gostinsko podjetje Litija je s 1. 1. 1977 pristopilo k GHT Ljubljana kot OZD v SOZD.

Na področju kmetijstva je treba v letu 1977 nadaljevati združevanje in doseči dohodkovno povezanost med kmeti kooperanti, za drugimi, predelovalno industrijo in končnimi potrošniki.

„Kovina“ Šmartno se mora opredeliti o dohodkovni povezavi, pri čemer je treba iti v smeri povezanosti kovinske predelave.

Cimprej se je treba opredeliti o izločitvi komunalne dejavnosti kot dejavnosti posebnega družbenega pomena iz TOZD „Gradmetal“ v samostojno delovno organizacijo ali v TOZD v „Gradmetal“.

Ostale delovne organizacije iz gospodarstva in negospodarstva so dolžne tudi proučevati za boljše organiziranost in za povezovanje v ožjem ali širšem prostoru.

IU TOZD Usnjarna Šmartno in ZD TOZD Zdravstveno varstvo Litija se morata organizirati v skladu z zakonom o združenem delu.

VI. URBANIZEM – GEODETSKA DEJAVNOST

Sprejeti urbanistični program in urbanistični red, ki bosta začela veljati v sredini januarja 1977, je potrebno izvajati v vseh določilih.

Za področje sprejetega zazidalnega načrta Kresnice, ki tudi ureja od sredine januarja 1977, se mora uveljaviti režim zazidave po ustaljenem postopku za zazidavo v urbanem načrtu Litije in Šmartna. Pristopiti k pripravi za izdelavo revizije urbanističnega načrta Litija – Šmartno in zazidalnega načrta Sava.

S področja geodetske dejavnosti se predvideva izdelava temeljnih topografskih načrtov v merilu 1:1000 in sicer za naselja Sava pri Litiji in Vače ter nadaljevanje izdelave temeljnih topografskih načrtov v manjših merilih (osnovna državna karta 1:5000) za dolenjsko območje občine Litija.

Nujno je tudi pristopiti k izdelavi katastra komunalnih naprav.

VII. PROIZVODNA IN STORITVENA OBRT

Na področju obrtne dejavnosti bodo vloženi vsi napor za razširitev proizvodnih zmogljivosti, tako v družbeni kakor v zasebni dejavnosti. Zasebna dejavnost je razen v nekaterih panogah (frizerstvo) deficitarna, zato je potrebno obrt, tako storitveno kot proizvodno, razvijati na vseh področjih.

VIII. KMETIJSKA DEJAVNOST

Eden od ciljev srednjeročnega razvoja kmetijstva je znatno povečanje obsega kmetijske proizvodnje. Iz tega izhaja tudi poglobljena razvojna usmeritev kmetijstva v občini za leto 1977.

Rast živinorejske proizvodnje naj bi v letu 1977 še močnejše temeljila na večji proizvodnji in bolj kvalitetnem konzerviranju travniške in njivske krme. Pri tem bi se govedoreja in z njo mlečna proizvodnja v naši občini in v obeh sektorjih razvijala pretežno na domači krmi. Posebno pozornost in napore bo potrebno posvetiti nadaljnjemu razvoju govedoreje v hribovitih področjih.

Na področju poljedelstva je v letu 1977 glavni cilj povečanje pridelka koruze, to pa bomo dosegli z uvajanjem novih vrst in z dobrim gnojenjem.

Na področju sadjarstva se bodo nadaljevala vlaganja v proizvodnjo sadja, ki je surovinska baza že obstoječi predelovalni industriji.

Kmetijska zemljiška skupnost

Neracionalno trošenje zemljišč v preteklosti, njihovo opuščanje in premajhen obseg na novo pridobljenih zemljišč za kmetijske namene terja, da v letu 1977 s kmetijskimi zemljišči boljše gospodarimo. Zavedati se moramo, da bomo s skrbnim gospodarjenjem s kmetijskimi zemljišči najustrežnejše izkoristili možnosti, ki nam jih nudijo.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva

Delo skupnosti bo potekalo po ustaljenih in začrtanih pospeševalnih akcijah, ki trajajo že več let. Glavni poudarek dela skupnosti v letu 1977 pa naj bi bil organiziranje dobre pospeševalne službe v naši občini, ki bi doprinesla k hitrejšemu in celovitejšemu napredku in razvoju kmetijstva v družbenem in privatnem sektorju v naši občini.

IX. DRUŽBENE DEJAVNOSTI IN DRUŽBENI STANDARD

Samoupravne interesne skupnosti bodo dosledno uresničevale prioritete naloge iz družbenega plana o razvojnih perspektivah občine Litija za obdobje 1976–1980 in samoupravnih sporazumov o temeljnih planov SIS za prej omenjeno obdobje.

Pri združevanju sredstev za skupno porabo bodo delovni ljudje izhajali iz temeljnih razvojnih usmeritev in nalog v letu 1977, s solidarnostnim združevanjem sredstev pa bo zagotovljena dogovorjena raven posameznih družbenih dejavnosti na vseh območjih SR Slovenije.

Rast sredstev za skupno porabo se bo gibala v okviru resolucije in dovoljene porabe, ta pa bo temeljila na prioriteten nalogah posameznih samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1977, upoštevajoč splošne gospodarske razmere ter racionalno uporabo sredstev.

Samoupravne interesne skupnosti se v glavnem financirajo iz bruto osebnega dohodka po prispevnih stopnjah, katere samoupravno določijo združeno delo. V kolikor bodo sredstva za SIS v letu 1977 po predlaganih prispevnih stopnjah večja od planiranih sredstev oziroma dovoljene porabe (na to lahko vpliva večja masa bruto OD, rast zaposlovanja in OD), predlagamo, da se višek sredstev blokira in se jih vkalkulira na leto 1978. V tem primeru bi se prispevna stopnja za prihodnje leto ustrezno zmanjšala, oziroma se sredstva nad dovoljeno porabo usmerila za investicije na področju družbenih dejavnosti.

V letu 1976 so bile s podpisom družbenega dogovora o uresničevanju planskih nalog na področju družbenih dejavnosti v občini Litija z dne 5/11–1976 dogovorjene tudi nove oblike financiranja, ki naj bi zaživele z letom 1977. Tu gre za združevanje sredstev za gradnjo zdravstvenega doma v Litiji in ambulate v Gabrovki, centra za usmerjeno izobraževanje in ureditev kulturnega centra v Litiji.

Obveznost iz programa občinskega samoprispevka za gradnjo vzgojnoizobraževalnih, vzgojnovarstvenih, telesnokulturnih in kulturnih objektov pa je intenzivno izvajanje investicij. Pri tem pa je nujno upoštevati prioriteto posameznih investicij in ekonomičnost ter racionalnost gradnje.

Izobraževalna skupnost

Program občinske izobraževalne skupnosti za leto 1977 je zasnovan na doseženi stopnji razvoja vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji. Osnovni cilj bo tudi v letu 1977 nadaljevanje prizadevanj v smeri, da se vsem šoloobveznim otrokom na območju občine izenačijo pogoji šolanja in s tem zagotovi kvalitetni pouk tudi na višji stopnji, t.j. od 5. do 8. razreda. Za doseg tega cilja bo potrebno s šolskimi prevozi zagotoviti prevoz še iz preostalih podružničnih osnovnih šol, na katerih je organiziran pouk višje stopnje, na matične osnovne šole, na katerih se mora zagotoviti sodoben pouk.

Osnovne naloge te skupnosti v letu 1977 so:

1. vzgoja in izobraževanje 2195 šoloobveznih otrok na osnovnih šolah in 95 v posebni osnovni šoli,
2. organiziranje male šole za vse otroke, ki se bodo v šolskem letu 1977/78 vpisali v prvi razred osnovne šole,
3. podaljšano bivanje, ki tvori postopen prehod na celodnevno šolo. To bo organizirano v petih oddelkih, v katere bo vključeno 84 učencev,
4. sofinanciranje glasbene šole,
5. financiranje dogovorjenih dejavnosti, ki v občini obstajajo in so sestavni del vzgojnoizobraževalnega procesa (šolske interesne skupnosti – področja, izobraževanje pedagoških delavcev, štipendije za pedagoški poklic šolska prehrana, prevozi ter drugo),
6. usmerjeno izobraževanje – izdelava projekta.

Skupnost otroškega varstva

Program dela predvideva izvrševanje dejavnosti, ki so začrtane za srednjeročno obdobje in je logično nadaljevanje dela iz leta 1976.

Novost v programu je, da se s 1/1–1977 prenesejo sredstva iz občinske izobraževalne skupnosti k skupnosti otroškega varstva.

V letu 1977 bo skupnost zaključila investicijo in izročila namenu otroški vrtec v Šmartnem pri Litiji, ki ima kapacitete za 60 otrok, kar pomeni 30 otrok več, kot pa so bile zmogljivosti sedanjih prostorov.

S to investicijo bo na območju naše občine vključeno v organizirano družbeno varstvo 265 predšolskih otrok.

Skupnost bo v letu 1977 združevala del sredstev za investicije v skupnosti za izgradnjo vzgojnoizobraževalnih objektov na območju občine oziroma za izvedbo programa občinskega samoprispevka.

V letu 1977 bi se izvedle vse priprave za pričetek gradnje novega otroškega vrtca na Graški Dobravi v Litiji.

Kulturna skupnost

Program kulturne skupnosti Litija temelji na sprejetem srednjeročnem programu razvoja kulturne dejavnosti v občini. Osnovno izhodišče tega je skladen razvoj kulturnih panog in pospeševanje kulturnega razvoja na celotnem območju občine.

Program kulturne skupnosti za leto 1977 temelji na najnujnejših potrebah redne dejavnosti ter na samoupravno dogovorjenih kulturnih akcijah. Te so:

a) nadaljevanje obnove gradu Bogenšperk,

b) urejanje dvorane na Stavbah v kulturni dom,

c) nadaljevanje akcije za ureditve sprejema novih TV programov preko TV pretvorinika.

Telesnokulturna skupnost

Program za leto 1977 temelji na osnovah srednjeročnega razvoja telesne kulture in sprejetih dokumentih o telesni kulturi na nivoju občine in republike.

Glavna naloga vseh nosilcev telesnokulturne dejavnosti je, da zagotovijo možnost za aktivno in redno udeleževanje čimvečjemu številu ljudi in občanov v različnih oblikah telesnokulturne dejavnosti.

Prizadevanja skupnosti bodo v prihodnjem letu usmerjena tudi na to, da socialne in druge razlike ne bodo več odločilno vplivale na možnost udeleževanja v telesnokulturni dejavnosti. Zato bo skupnost intenzivno nadaljevala z izgradnjo in ureditvijo igrišč v krajevnih skupnostih. S sredstvi, ki jih združuje za realizacijo programa občinskega samoprispevka pa bo omogočila, da bo v letu 1977 zgrajena telovadnica pri osnovni šoli na Graški Dobravi in predvidoma tudi pri osnovni šoli Šmartno pri Litiji.

Pomembna naloga skupnosti pa je v letu 1977 tudi izvajanje programa dogovorjenih nalog v občini in republiki.

Skupnost socialnega skrbstva

Program za leto 1977 temelji na naslednjih izhodiščih:

- naloge začrtane v srednjeročnem planu razvoja občine Litija,
- naloge začrtane v srednjeročnem programu skupnosti in
- dogovora o enakopravnosti in vzajemnosti. V letu 1977 pa bo še posebna skrb dana:
- zagotovitvi denarne pomoči potrebnim občanom,
- zagotovitvi najnujnejšim občanom zavodsko varstvo v zanje primernem zavodu,
- otrokom in mladoletnikom, za katere ne skrbijo starši, zagotovitvi varstvo in vzgojo v rejniških družinah ali ustreznih zavodih.

Občinska skupnost socialnega skrbstva bo sodelovala v republiški skupnosti socialnega skrbstva pri postopnem uresničevanju mini-

Za izvedbo del navedenih pod a) ima skupnost zagotovljene naslednje vire sredstev:

– 1 % občinski samoprispevek	3,190.000
– sredstva iz prispevne stopnje iz bruto OD	5,250.000
– amortizacijska sredstva od vzgojnoizobraževalnih zavodov (75 % od nepremičnin in 50 % od premičnin)	811.000
– združena sredstva SIS po samoupravnem sporazumu	1,060.700
– kreditna sredstva	2,800.000
skupaj:	13,111.700

Za naloge pod b) pa so zagotovljena sredstva:

– 1 % občinski samoprispevek	3,190.000
– sredstva po družbenem dogovoru o uresničevanju planskih nalog na področju družb. dejavnosti v občini z dne 5/11–1976	2,810.000
a) sredstva delovnih organizacij	
b) sredstva iz naslova prispevne stopnje iz bruto osebnih dohodkov	
– sredstva regionalne zdravstvene skupnosti	12,000.000
skupaj:	18,000.000

Skupnost si bo prizadevala, da bo gradnja objektov čimbolj ekonomična in racionalna. Pri svojem delu si bo prizadevala pridobiti čimveč kreditnih sredstev in s tem pospešiti izvajanje programa občinskega samoprispevka. O delu, dotoku in porabi sredstev ter izvajanju investicij bo skupnost redno obveščala občane v Glasilu občanov najmanj dvakrat letno.

Splošna poraba

V letu 1977 se bo splošna poraba oblikovala na podlagi sporazumno sprejetih meril in v skladu z načrti o vsebini splošne porabe. Ker avtonomni viri za splošno porabo ne zadoščajo za kritje splošnih družbenih potreb v občini, predvidevamo še kot pomemben vir sredstva iz naslova „solidarnosti“.

V letu 1977 bo posebna pozornost posvečena tudi izboljšanju pogojev dela uprave skupščine občine Litija in kvaliteti uresničevanja delegatskega sistema.

V prvem polletju 1977 se bo šečasno financiralo iz sredstev splošne porabe del komunale in požarna varnost, za drugo polletje 1977 pa bo potrebno poiskati ustrezno sistemsko rešitev za financiranje teh dejavnosti.

Naloge s področja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite

Zakon o ljudski obrambi in zakon o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah v svojih končnih določilih določata, da morajo občine, temeljne in druge organizacije združenega dela, družbenopolitične organizacije, SIS, krajevne skupnosti in državni organi opraviti v letu 1977 naslednje naloge:

malnega programa, da bi bila s porastom dohodka do leta 1980 zagotovljena enaka socialna varnost delovnih ljudi in občanov kot v razvitih občinah.

Na področju socialne dejavnosti je v letu 1977 predvidena investicija cca 8.000.000 din v Dom „Tisje“ Šmartno pri Litiji. Cilj te je izboljšati pogoje oskrbovancev, napeljava vodovoda, adaptacije starega doma in pridobitev cca 20 novih ležišč.

Skupnost za izgradnjo vzgojnoizobraževalnih objektov občine

Osnovna naloga skupnosti, ki je bila ustanovljena s samoupravnim sporazumom 3/3–1975, je skrb za izvajanje programa občinskega samoprispevka za izgradnjo vzgojnoizobraževalnih, vzgojnovarstvenih, telesnokulturnih in kulturnih objektov na območju občine Litija.

Naloge izhajajo iz programa občinskega samoprispevka, ki je bil uveden za čas od 1/7–1975 do 30/6–1980. Dne 21/11–1976 pa je bil na referendumu izglasovan občinski samoprispevek za sofinanciranje gradnje zdravstvenega doma v Litiji in ambulate v Gabrovki za čas od 1/1–1977 do 30/6–1980. To pomeni, da bomo občani plačevali od 1/1–1977 do 30/6–1980 občinski samoprispevek v višini 2 % za prej omenjene investicijske naloge.

Skupnost bo v letu 1977 zagotovila sredstva za:

- a) dokončanje del pri osnovni šoli na Graški Dobravi:
 - zaključena bo gradnja telovadnice pri osnovni šoli na Graški Dobravi,
 - začeta in zaključena bodo dela na izgradnji podružnične osnovne šole v Kresnicah,
 - začeta in predvidoma zaključena bodo dela pri izgradnji telovadnice pri osnovni šoli Šmartno,
 - oddana bodo dela na izdelavi projekta za dozidavo učilnic in telovadnice pri osnovni šoli Gabrovka,
- b) oddana bodo dela na izdelavi projektne dokumentacije za gradnjo otroškega vrtca na Graški Dobravi v Litiji,
- oddana dela na izdelavi glavnih projektov za nov zdravstveni dom Litija, katerega pričetek gradnje je predviden v novembru 1977.

- uskladiti statute z določili obeh zakonov ter sprejeti druge samoupravne akte o oblikah organiziranosti ljudske obrambe in družbene samozaščite ter uskladiti svoje vojno-razvojne načrte,
- v vse finančne plane organizacij združenega dela in drugih delovnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti vnesti tudi financiranje obrambnih priprav v miru v skladu z razvojnimi načrti,
- sprejeti varnostne načrte in pravilnike o formiranju narodne zaščite tako v temeljnih organizacijah združenega dela, drugih organizacijah in krajevnih skupnostih,
- izdelati plane civilne zaščite, na podlagi teh formirati enote civilne zaščite in izdelati razvojne načrte ter sistem financiranja in izobraževanja tako v organizacijah združenega dela kot v krajevnih skupnostih,
- posvetiti vso skrb zavarovanju družbenega premoženja in drugih dobrin ter zavarovati zdravje in življenje človeka, tako na delovnem mestu kot v krajevni skupnosti,
- pripraviti odlok o gradnji zaklonišč in ga sprejeti,
- posvetiti vso skrb vzgoji in krepitevi obrambne moči v vseh strukturah med našimi občani.

Družbenopolitične organizacije imajo pa še predvsem nalogo idejnopolično delovati in poglobljati podružbljanje varnosti in ljudske obrambe na območju občine.

Pri gradnji trgovin z živili je potrebno v skladu s programom ljudske obrambe in družbene samozaščite zagotoviti večji skladiščni

PRILOGA ZA DELEGATE

● Nadaljevanje s 5. strani

prostor za potrebne rezerve živil. Zagotoviti ustrezne zaloge hrane in drugih potrošnih sredstev (v krajevnih skupnostih), v skladu z načrti organizacij združenega dela. Zagotoviti namenska sredstva za oblikovanje blagovnih rezerv za preskrbo prebivalstva, oboroženih sil in drugih, ki delujejo v splošni ljudski obrambi v izrednih razmerah (vse trgovine, lekarna, „Petrol“ in drugi).

Stanovanjsko komunalna dejavnost

- a) Stanovanjska dejavnost se bo financirala z združevanjem sredstev delavcev zaposlenih v občini Litija najmanj v višini 7 % od bruto osebnih dohodkov in drugih sredstev. Osnovne naloge s področja stanovanjskega gospodarstva v letu 1977:
- dograditi 60 stanovanj v objektih S 7 in S 8 na Rozmanovem trgu v Litiji in pričeti z gradnjo enega stanovanjskega stolpca na Rozmanovem trgu za kontinuirano gradnjo stanovanj enakega obsega v naslednjem letu,
 - zgraditi stanovanjski objekt s 35 malimi stanovanji za 16 ležišč (samski dom) na Rozmanovem trgu,
 - pričeti z gradnjo stanovanjsko-poslovnega objekta na Valvazorjevem trgu,
 - organizirati usmerjeno stanovanjsko graditev v naseljih Kresnice, Gabrovka, Sava, Vače in Jevnica (v skladu s sprejetimi zazidavnimi načrti),
 - v okviru finančnih sredstev stanarine in najemnine izboljšati vzdrževanje družbenega stanovanjskega fonda in postopno popravljati in obnavljati stara stanovanja tako, da bo zadoščeno sprejetim stanovanjskim standardom v občini,
 - nadaljevati z razvijanjem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju graditve stanovanj, gospodarjenja s stanovanji in družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu,
 - utrjevanje delegatskega sistema in odločanja o združevanju in porabi stanovanjskih sredstev,
 - nadalje razvijati delo hišnih svetov, zborov stanovalcev in zborov stanovalcev v krajevnih skupnostih,
 - stremeti, da se pristopi k oddaji in zazidavi komunalno urejenih zemljišč „plomb“ ob Graški cesti, Cesti Zasavskega bataljona in na Ustju,
 - izvajati program ljudske obrambe in družbene samozaščite.

b) Komunalna dejavnost

V skladu s srednjeročnim programom za obdobje 1976–80 morajo samoupravna komunalna skupnost in organizacija združenega dela, ki je pooblašena za komunalno dejavnost pripraviti ustrezno dokumentacijo, terminske plane in model financiranja tako, da bo zagotovljena kontinuiteta izgradnje komunalnih objektov in naprav v letu 1977.

Naloge s področja komunalnega gospodarstva so določene v planu. V sklop tega plana so vključene tudi krajevne skupnosti. Glavne naloge s tega področja so:

- gradnja transformatorske postaje z visokonapetostnim priključkom in del nizkonapetostnega kablanskega omrežja na litijski dobri,
- gradnja novega vodovodnega zajetja za mestni vodovod Litija – Šmartno, z vodovodnim priključkom na Breg,
- gradnja vodovoda v Gabrovki,
- komunalno urejanje stanovanjske soseske Rozmanov trg (priključek ceste za samski dom, trgovino),
- komunalna opremljenost stavbenega zemljišča na Litijski Dobravi,
- komunalna opremljenost stavbenega zemljišča v stanovanjskem naselju Ustje,
- komunalna opremljenost stavbnega zemljišča na Graški Dobravi,
- gradnja dela kanalizacijskega zbirnika za čistilno napravo v Litiji,
- urediti prodajo in skladiščenje plina,
- urediti vprašanje odlaganja smeti,
- druga manjša dela kot so: ureditev ceste Praprošče, obnova javne razsvetljave, pločniki ob Grbinski in Litijski cesti.

Ceste

Republiške ceste

Nadaljevanje modernizacije ceste Gabrovka–Šmartno. V letu 1978 je po programih predvidena odprava ožine v Strmolah, vendar je že v tem letu potrebno ukreniti vse potrebno, da se pridobi vsa potrebna dokumentacija. Sredstva viška posojila se namenijo za cesto Gabrovka–Šmartno.

Občinske ceste

Dokončati začetno modernizacijo na cestah Jevnica, Vače in Litija–Šmartno–Sitarjevec. Nadaljevati s pričetim delom na cesti Kostrevnica. Glede na sprejeti novi samoprispevek KS Jablaniška dolina in sprejeto podaljšanje plačila samoprispevka KS Sava, je potrebno proučiti možnost najetja kredita in izvršiti po programu predvidena dela modernizacije cest v vaseh Jablanica in Gradiške Laze ter nadaljevanje modernizacije ceste Sava–Ponoviče. Za nadaljevanje del na cesti Gabrovka–Šmartno se namenijo republiška sredstva in pa viški vpisanih posojil za ceste.

Vzdrževanje ostalih občinskih in krajevnih cest mora potekati v skladu s potrebami oz. obremenjenosti posamezne ceste, pri čemer se naj uvede vzdrževanje občinskih cest na sistem skupnega vzdrževanja, kjer je to le mogoče. To prouči komunalna skupnost s komunalnim podjetjem.

Gozdno gospodarske organizacije prispeva svoja sredstva preko krajevnih skupnosti za vzdrževanje cest. Poleg tega pa vzdržujejo gozdne ceste v skladu s svojim planom.

Plani komunalne skupnosti, krajevnih skupnosti in gozdno gospodarskih organizacij morajo biti usklajeni.

Pri modernizacijah je treba upoštevati minimalne pogoje, ki jih zahteva varnost cestnega prometa. V skladu z določili plana imajo pri modernizaciji in drugih izboljšavah prednost ceste, na katerih je organiziran prevoz delavcev na delovna mesta in šoloobveznih otrok.

IZVRŠNI SVET

Poročilo o delu skupnosti za izgradnjo vzgojno-izobraževalnih objektov občine Litija za leto 1976

Obsežne naloge na vzgojnoizobraževalnem, vzgojnovarstvenem in telesnokulturnem področju v občini Litija so zahtevale hitro in učinkovito ukrepanje. V ta namen je bil dne 17. 11. 1974 uspešno izveden referendum o podalšanju samoprispevka za pet let in to za obdobje od 1. julija 1975 do 30. junija 1980. leta. Po objavljenem sklepu o razpisu referenduma je bil v Uradnem listu SRS št. 9/75 objavljen Odluk o uvedbi občinskega samoprispevka za izgradnjo in obnovo vzgojnovarstvenih in šolskih objektov občine Litija.

Skupnost za izgradnjo vzgojno izobraževalnih objektov občine Litija je bila ustanovljena z namenom, da s sredstvi samoprispevka in drugimi dohodki financira investicije oziroma naloge, sprejete v programu samoprispevka in v zvezi s tem opravlja spremljajoča dela.

Skupnost za izgradnjo vzgojno izobraževalnih objektov občine Litija ima skupščino in izvršni odbor.

Skupščina, ki se je v letu 1976 sestala enkrat, šteje 33 delegatov.

Izvršni odbor sestavlja devet članov, v preteklem letu se je sestel šestkrat.

ZBIRANJE SREDSTEV V LETU 1976

V letu 1976 je skupnost zbirala sredstva iz naslova samoprispevka, prispevne stopnje od bruto osebnih dohodkov, samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev, sredstev združene amortizacije Izobraževalne skupnosti Litija, prispevka OZD in drugih organizacij.

Organizacije združenega dela in druge organizacije, interesne skupnosti, družbeno-politične organizacije in druge, ki zaposlujejo občane s stalnim bivališčem na območju občine Litija, so redno obračunavale občinski samoprispevek in ga nakazovale na zbirni žiro račun skupnosti, z izjemo nekaterih izven naše občine. Te delovne organizacije smo na obveznost pisмено opozorili, v letu 1977 pa bomo v takih primerih tudi ustrezno ukrepali.

Poleg tako zbranih sredstev smo v preteklem letu zbirali sredstva iz prispevne stopnje od bruto OD v okviru skupne porabe. Ta način zbiranja sredstev je bil sprejet z družbenim dogovorom o uresničevanju družbeno-ekonomskega razvoja in razporejanju dohodka

v občini Litija za leto 1976, ki je bil sklenjen 31. 3. 1976.

Dne 7. 7. 1976 je bil sklenjen samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izvedbo programa občinskega samoprispevka za obdobje od 1. 1. 1976 do 30. 6. 1980.

Veliko razumevanje so izkazale organizacije združenega dela in druge s prispevki za izgradnjo osnovne šole na Graški Dobravi.

Tako zbrana sredstva so bila za financiranje opravljenih del v letu 1976 premajhna, zato je skupnost najela kredit pri Beograjski banki in pri GOP „Komunali“ Litija kot izvajalcu del.

PREGLED OPRAVLJENIH DEL V LETU 1976

OSNOVNA ŠOLA NA GRAŠKI DOBRAVI

V preteklem letu smo nadaljevali z izgradnjo osnovne šole na Graški Dobravi. Kljub prizadevanju investitorja in izvajalca objekt ni bil zaključen v pogodbenem roku, to je do 1. 9. 1976, pač pa je objekt dobil uporabno dovoljenje 11. 11. 1976, za kuhinjske prostore in plinsko postajo pa 21. 12. 1976.

Vzporedno z gradnjo šole na Graški Dobravi so bili zgrajeni tudi komunalni objekti in sicer:

regulacija in kanalizacija potoka, fekalna kanalizacija, elektrika, vodovod, interna pot do kuhinje, cesta do glavnega vhoda z nepohodnim pločnikom okrog šole in opravljena hortikultura dela. Vrednost teh del je bila izvajalcem poravnana iz naslova dodatnih sredstev, ker v finančnem načrtu za leto 1976 teh sredstev ni imela zagotovljenih, kar je bilo urejeno z rebalansom finančnega načrta.

TELOVADNICA PRI OSNOVNI ŠOLI NA GRAŠKI DOBRAVI

V letu 1976 so bili za telovadnico izdelani projekti in pridobljeno gradbeno dovoljenje.

Sredstva za izgradnjo tega objekta so bila zagotovljena v obliki avansa.

Po pogodbi št. 1/3-73-Š. B. /76-1/5-908/76 z dne 6. 9. 1976 je rok izgradnje telovadnice 15. 12. 1976, vendar je bil v decembru določen drugi rok in sicer na 28. 2. 1977, za fasado pa marec 1977. Podaljšanje roka izgradnje na zgoraj navedene roke je uveljavljal izvajalec del z obrazložitvijo, da je sestava tal na gradbišču zelo nehomogena in je pri izdelavi betonskih temeljev porabil precej več časa, kot je bilo določeno s terminskim planom.

V sklopu pridobitve gradbenega dovoljenja za gradnjo telovadnice je bil izveden postopek o odkupu zemljišča v izmeri 5.300 m², odškodnina zanjo pa prodajalcu poravnana.

OSNOVNA ŠOLA V KRESNICAH

V letu 1976 je skupnost pristopila k pripravi za gradnjo osnovne šole v Kresnicah. V ta namen je bil izveden postopek o odkupu 2.356 m² zemljišča. Opravljena je bila geološka raziskava tal, izdelana lokacijsko tehnična dokumentacija, v zaključni fazi pa je tudi izdelava glavnega projekta.

TELOVADNICA PRI OSNOVNI ŠOLI V ŠMARTNEM

Za telovadnico pri osnovni šoli v Šmartnem je bil v preteklem letu izdelan idejni projekt. Le-ta je bil s strani zainteresiranih pregledan in se bo po upoštevanju pozitivnih pripomb izdelal dokončni idejni projekt in ostala dela na izdelavi glavnega projekta.

Gradnja šolskih objektov je v letu 1976 potekala po programu in po veljavnih predpisih, ki se nanašajo na tovrstne objekte.

FINANČNI PRIKAZ STROŠKOV IZGRADNJE OSNOVNE ŠOLE NA GRAŠKI DOBRAVI DO 31. 12. 1976

Izdatki v letu 1973

VRSTA

VSOTA

v din

idejni načrt	48.000,00
glavni projekt	189.400,00
geološka raziskava tal	2.320,00
lokacijsko tehnična dokumentacija	5.196,00
zemljišče	295.110,00
SKUPAJ	540.026,00

– Izdatki v letu 1974

gradbena, instalac. in obrtniška dela	1.673.048,80
strokovni nadzor	61.752,00
električni priključek, soglasje	2.773,90
licitacija ponudb	993,35
dodatni načrti	10.906,00
prispevek za promet z zemljišči	8.720,00
SKUPAJ	1.758.194,05

– Izdatki v letu 1975

gradbena, instalac. in obrtniška dela	4.043.937,40
strokovni nadzor	46.996,05
idejni projekt zunanje ureditve	4.980,00
projektantske storitve (povečane)	6.950,00
SKUPAJ	4.102.863,45

– Izdatki v letu 1976

gradbena, instalacijska in obrtniška dela	10.600.000,00
oprema za šolske prostore	1.493.333,00
oprema – kuhinjska	401.748,00
strokovni nadzor	255.597,25
regulacija in kanalizacija potoka	610.677,35
kanalizacija	454.099,05
vodovod	177.332,70
glavni cestni priključek in pločnik okrog šole	536.711,60
interna pot do kuhinje	207.741,80
elektro kablanski priključek	182.293,45
elektro prispevek	120.060,00
odškodnina za sadno drevje s prispevki	6.030,00
vodni prispevek	3.000,00
projekt zunanje ureditve	186.550,00
zemljišče	217.300,00
drugi izdatki (akreditiv, tovarniško zavarovanje)	50.741,00
SKUPAJ	15.503.215,20

SKUPNOST ZA IZGRADNJO VZGOJNOIZOBR. OBJEKTOV OBČINE LITIJ

Finančno poročilo skupnosti za izgradnjo vzgojnoizobraževalnih objektov občine Litija za obdobje od 1. 1. 1976 do 31. 12. 1976 bomo objavili v naslednji številki Glasila občanov.

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

• KRAJEVNA SKUPNOST VELIKA ŠTANGA

Življenje v naši KS

Krajevna skupnost Velika Štanga leži na jugovzhodnem delu naše občine. Velika Štanga ni veliko strnjeno naselje. Domačije so precej daleč druga od druge. Toda ljudje so kot ena družina. Vsak z veseljem vedno priskoči drugemu na pomoč. Med sosedami ni razprtij in vsaka skupna akcija, ki bi koristila vsem prebivalcem in posamezniku, se zaključi z uspehom.

Poglejmo si delo naše krajevske skupnosti v lanskem letu. Lahko se pohvalimo, da smo med najuspešnejšimi v naši občini. Pri nas delujejo SZDL, ZSMS, ZZB NOV, RK in KPD. Vse organizacije so tudi zelo aktivne. Malokdaj se zgodi, da kdo izostane s sestanka ali akcije. Zato smo poželi tudi lepe uspehe. Omeniti moram, da smo bili lansko leto na prvem mestu pri glasovanju za povečanje samopriskvka za zdravje, na drugem mestu v občini Litija pri vpisu posojila za ceste v Sloveniji. Zgradili smo novo cesto Račica - Reka gozd, dolgo 2 km. Za to smo skupno vložili 1635 prostovoljnih udarniških ur. Vsak krajan je prispeval po svojih močeh (ročna dela, prevoz s konji, traktorji, delo z motorno žago...). Poleg tega pa smo podobno vzdrževali tudi ostale ceste pri nas. Ne bom našteval dalje, saj smo uresničili vse naloge, ki smo si jih zadali.

Prav sedaj se pogovarjamo o gradnji nove transformatorske postaje, da si bomo izboljšali električno napetost, ki je sedaj že precej slaba.

Kulturno prosvetno društvo do sedaj ni delovalo, ker adaptiramo kulturni dom. Sredstva za obnovo kulturnega doma smo zbrali sami in s tem denarjem že precejšen del doma popravili.

Zmanjkalo pa nam ga je za zavese in popravilo ostrejša.

V naši krajevni skupnosti zelo uspešno deluje tudi organizacija Rdečega križa, ki je vse akcije opravila z uspehom. Tako n. pr., srečanje in pogostitev starejših krajanov, krvodajalske akcije pa se je udeležilo več krvodajalcev, kot je bilo predvideno. Nenehno skrbimo za slabo situirane

Predsednik KS Alojz Planinšek

Ljudi v naši krajevni skupnosti in jim po svojih močeh pomagamo.

Za rekreacijo v naši krajevni skupnosti pa skrbi mladinska organizacija, ki je za začetek nabavila dve mizi za namizni tenis. Vključena pa je tudi v delo občinske mladinske organizacije.

Da so društva in organizacije v naši krajevni skupnosti tako aktivne, je predvsem zaslug predsednika krajevske skupnosti Alojza Planinške in seveda tudi ostalih krajanov Velike Štange.

Zvone Končina

• KRAJEVNA SKUPNOST POLŠNIK

S kvizom proslavili kulturni praznik

Ob kulturnem prazniku in zaključku tedna komunista so mladinci Polšnika pripravili in uspešno izvedli Kviz o Prešernu. V znanju o Prešernovem življenju in delu sta se pomerili ekipi žensk in moških.

Obe ekipi sta bili v znanju precej izenačeni in le majhen spodrsilaj je nato odločil izid v korist moške ekipe. K pestrosti sporeda so veliko pripomogli MPZ Polšnik, recitatorji in harmonikašica. Na koncu sporeda in tekmovalca je tov. Boris Žužek tekmovalcem podelil nagrade, ki jih je prispevala ZKPO Litija.

S to prireditvijo se je naš kraj uspešno vključil v akcijo tedna komunista. Pokazal je, da kultura v še tako oddaljenih in majhnih krajih ni ostala le beseda, ampak aktivno posega v življenje ljudi.

S podobnimi prireditvami in uprizoritvami iger nameravamo še nadaljevati in našim ljudem v skromni obliki nuditi delček kulturnih dobrin, za katere so zaradi oddaljenosti in dela prikrajšani.

Darinka Ribič

• KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Prispevek za cesto

Svet krajevske skupnosti Šmartno in krajevna organizacija SZDL sta na letošnji prvi seji sprejela program dela, ki naj bi se v letu 1977 izvedla na področju Šmartna, Ustja, Zavrstnika in Male Kostrevnice. Pomembno mesto v tem programu zavzema modernizacija ceste Litija - Šmartno čez Litijsko dobrovo, posebej še zaradi dejstva, da bo tu potrebno sodelovanje občanov s finančnimi sredstvi. Da smo krajanje Šmartna, Ustja in dela Male Kostrevnice za modernizacijo te pomembne prometne žile, smo se opredelili že na zborih občanov ob koncu lanskega leta. Občani so se na zborih tudi opredelili, da so pripravljeni pri modernizaciji sodelovati s finančnimi sredstvi. Po predlogu, ki ga je pripravil svet, naj bi vsak zaposleni in upokojenec iz Ustja, Šmartna in dela Male Kostrevnice prispe-

val po 350 dinarjev. Prispevka bi bili oproščeni občani, ki živijo v težjih socialnih razmerah. Svet KS in IO KO SZDL je imenoval tudi aktiviste, ki bodo v naseljih zbirali sredstva. Le-ta je potrebno zbrati čimprej (cca 200.000 dinarjev - 250.000 din) da se bodo dela ob primernem vremenu lahko začela. Svet KS bo vložil v letošnjem letu tudi vse napore, da se modernizira cesta do pokopališča (ki je republiška), napelja va vode in elektrika, kar je že dolgoletna želja krajanov.

Predolgo bi bil seznam vseh komunalnih in drugih problemov, ki jih bomo krajanje skušali uresničiti v tem letu, izpostavljen sta le dva, ki sta trenutno aktualna in predstavljata pereč problem krajevske skupnosti že vrsto let nazaj.

Lojze Kotar

• NADALJEVANJE Z DRUGE STRANI

IZ STANOVANJSKE SKUPNOSTI

34. odlagati neugasli pepel v posode za smeti.

25. člen

Upravitelj hiše mora zlasti:

1. določiti skupno s stanovanjski hiši, dvorišča oziroma funkcionalnega zemljišča, zelenic in pločnikov v skladu z obstoječimi predpisi,
2. določiti prostor in čas za iztepanje preprog in drugih predmetov,
3. določiti način uporabe skupnih prostorov in dvorišča oziroma funkcionalnega zemljišča,

4. določiti prostor za posode smeti,
5. določiti razpored sušenja perila v skupnih sušilnicah,

6. odločiti o prostoru in načinu parkiranja motornih vozil na dvorišču oziroma funkcionalnem zemljišču hiše,
7. določiti v okviru možnosti del dvorišča ali skupne prostore za igranje otrok in vrste iger,
8. določiti s pravili o izvrševanju hišnega reda vse, kar je v interesu stanovalcev in v skladu s predpisi,
9. skrbeti, da je okolje stanovanjske hiše primerno urejeno in vzdrževano.

41. člen

Pravice in dolžnosti hišnika - čistilca se določajo s pravili o izvrševanju hišnega reda. S hišnikom - čistilcem sklene hišni svet oziroma upravljalec posebno pogodbo o delu. HIŠNIK - ČISTILEC JE ZLASTI DOLŽAN:

1. vsak dan pomesti stopnišče in hodnike ter jih vsak mesec tudi poribati,
2. čistiti dvorišče in pomiti enkrat na mesec okna na stopniščih in v skupnih prostorih,
3. ob določenih urah zaklepiti vsa vhodna vrata ter prižigati in ugašati luči, če tako sklene upravljalec,

4. takoj javljati hišnemu svetu oziroma upravljalcu vse okvare in pomanjkljivosti na stanovanjski hiši, skupnih prostorih in napravah, če jih ne more sam takoj popraviti,
5. vse instalacije v skupnih prostorih pravočasno zavarovati pred okvarami, zlasti pred mrazom in vlago, ter jih vsaj enkrat mesečno pregledati,
6. skrbeti za red in snago v skupnih prostorih ter sodelovati z organi civilne zaščite ter požarne varnosti,
7. opravljati vse druge posle, ki so mu naloženi s sklenjeno pogodbo o delu.

Hišnik odgovarja za svoje delo in sprejema naloge od hišnega sveta oziroma upravljalca.

V hišah, kjer ni hišnika - čistilca, določi zbor stanovalcev s pravili o izvrševanju hišnega reda, kako se bodo opravljala hišniška dela. V tem primeru jih morajo opravljati stanovalci.

Prosimo, da hišni sveti skupaj s stanovalci obravnavajo osnutek odloka; vse pripombe pošljite na stanovanjsko skupnost.

• Dalje na 8. strani

— na občini izdajajo formular št. 2,8 (sprichevalo za živino) na katerem sta poleg mnogih rubrik tudi tile dve: žival je odpremljena v skupščino občine Litija. Kakšne živali neki bodo prišle in odšle v našo skupščino, ki jo zaenkrat sestavljajo samo delegati?

— direktorju litijske Predilnice so ukradli smuči. Po eni strani je tatovom lahko hvaležen, ker si letos ne bo zlomil noge...

— ni čudno, da z asfaltiranjem Sitarjevske ceste nikamor ne pridemo, saj dela vodi muzikant...

— bliža se 8. marec in moški se že pripravljamo na proslave ob obilici dobre kapljice

— na letošnjem karnevalu so si nekateri maske nadeli, nekateri pa bi jih lahko vsaj takrat sneli...

— na Rozmanovem trgu tatovom res ni težko vlamljati v automobile, saj je ponoči tako razsvetljen, da še prsta pred sabo ne vidiš...

— podpredsednica občinske skupščine je na smučanju svoj čudoviti smučarski kostim več uporabljala na hotelskem stolu, kot na dilcah...

SLAB OBISK — Ob zaključku 1. polletja je priredila glasbena šola v Litiji javni nastop svojih učencev. Program je izvedlo 25 gojencev, ki igrajo harmoniko, klavir, trobento in klarinet, za zaključek pa se je predstavil še harmonikarski orkester. Škoda, da je skrbno izbran spored, ki so ga pripravili pedagogi Helena Hren, Jože Doberavec, Darko Bučevac in Jože Platinic naletel pri starših in ostalih vabljenih na zelo slab odziv, saj so se v glasbeni sobi zbrali le maloštevilni poslušalci.

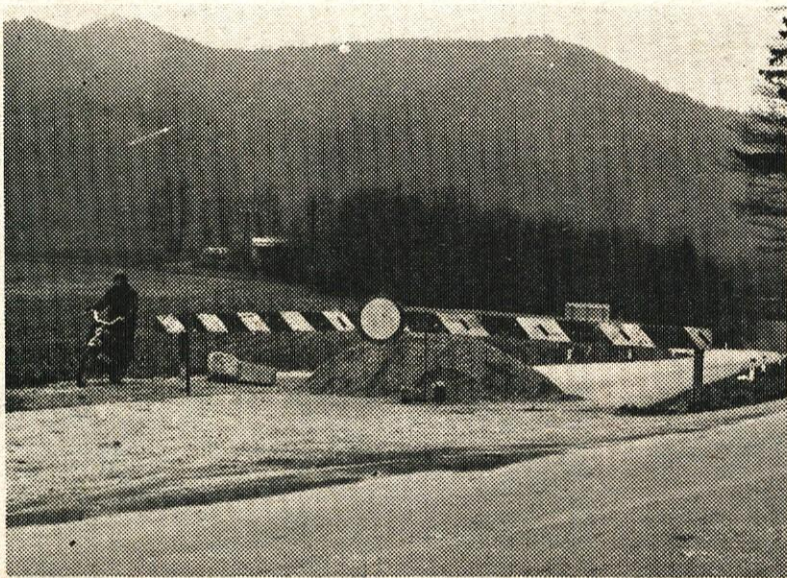
BOGAT PROGRAM — Ob slovenskem kulturnem prazniku se je zvrstilo v naši občini več prireditev. Že 7. februarja so v Litiji in Šmartnem nastopili operni solisti Sonja Hočevarjeva, Rajko Koritnik in Ladko Korošec ter harmonikar Silvester Mihelčič. V

soboto, 12. februarja, je gostoval v obeh navedenih krajih Slovenski oktet, naslednji dan, v nedeljo, 13. 2., pa je bila na gradu Bogenšperku otvoritev razstave podeželske arhitekture, v kulturnem sporedu pa je poleg recitatorke „Zvončka“ nastopil Šmarski oktet. Ob Prešernovem dnevu so pripravili proslave na vseh osnovnih šolah.

„KOMEDIJA LJUBEZNI“ — KPD „Ivan Bartl“ Kostreznica je prvo soboto in nedeljo v februarju uprizorilo veseloigro Noela Cowarda „Komedijska ljubezni“, v kateri so poleg Tonija Remca, ki je delo tudi režiral, nastopili še Lučka Repina, Fani Rozina, Pavla Čopar in Franci Ložina. Svoje vloge so dobro odigrali ter navdušili polno dvorano obiskovalcev.

Boris Žužek

ZAKAJ TAKO?

Kljub razumljivim znakom, še vedno najdemo „svojo“ pot

Obvestila Kmetijske zadruge Litija

— Že dolgo časa ugotavljamo, da naši člani zadruge zaradi značaja dela, oziroma širokega področja, na katerem živijo in na katerem zadruga deluje, niso vedno in z vsemi dogodki v zadrugi tudi seznanjeni. Občni zbor je to problematiko že večkrat obravnaval in končno smo se z uredniškim odborom Glasila OBCANOV dogovorili za naš KMETIJSKI KOTIČEK, v katerem vam bomo v bodoče posredovali pomembne sklepe samoupravnih organov zadruge in druga obvestila.

Danes vas obveščamo:

1. Letni zbor kmetov—članov in delavcev zadruge bo v soboto, dne 26. t. m., s pričetkom ob 13. uri. Zbor bo v sindikalnem domu predilnice Litija na Stavbah. Na zboru bomo potrdili zaključni račun zadruge za leto 1976, sprejeli proizvodno-finančni plan za letošnje leto, poleg tega pa bomo obravnavali še druga pomembna vprašanja s področja proizvodnje in sodelovanja. Zbor bo trajal predvidoma do 15. ure. Po končanem zboru vabimo vse članke, kmečke žene in mlade zadrugnike, da se udeležijo tekmovanja o znanju s področja higienskega pridobivanja mleka. V znanju bodo tekmovale kmečke žene s proizvodnih okolišev Vače, Polšnik, Kostreznica in Litija. Po tekmovanju bo prosta zabava s plesom. Prosimo vse članke, da smatrajo to obvestilo kot vabilo za zbor.
2. Nadalje obveščamo vse članke, da je občni zbor zadruge sprejel na svoji zadnji seji dne 31. 1. 1977 sklep, da bomo od 1. marca dalje v zadrugi izplačevali odkup živine in kmetijskih pridelkov razen mleka na hranilne knjižice pri zadrugi hranilno kreditni službi.
3. Občni zbor je obravnaval tudi predlog, da se pri zadrugi podpiše samoupravni sporazum o vzajemni pomoči med kmeti. V ta namen naj bi vsak član prispeval določena sredstva v poseben sklad, iz katerega bi po sporazumu lahko dajali pomoč v primerih težkih nesreč, požarov in podobno. Vse članke prosimo, da dajo najkasneje do 24. t. m. ev. pripombe k 2. in 3. točki obvestil. Pripombe sprejema tajništvo Kmetijske zadruge Litija.

● NADALJEVANJE S SEDME STRANI

IZ STANOVANJSKE SKUPNOSTI

4. Vzdrževanje stanovanjskih hiš in stanovanj

Zbor predsednikov, hišnih svetov je sprejel smernice za sestavo programa adaptacij, rekonstrukcij in investicijskega vzdrževanja stanovanjskih hiš v letu 1977.

Kriteriji za sestavo programa so: — varnost stanovalcev (življenjska, zdravstvena, požarna)

— preprečevanje propadanja glavnih gradbenih elementov zgradb, — redna usposobljenost kotlarn, — preprečevanje nastajanja večjih škod na stanovanjskih hišah.

Vzporedno pa bomo upoštevali kriterij, po katerih imajo prednost popravila:

— kritine in ostrešja — dimniki in splošna požarna varnost

— kleparski izdelki — osnovna investicija (elektrika, voda, analize in centralno ogrevanje) — gradbeno mizarski izdelki (okna, vrata) — podi.

5. Na podlagi odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ugotovitvi, vrednosti stanovanjskih hiš in stano-

vanj v občini Litija (Ur. l. SRS, št. 31/76) je nujno točkovanje kotlovnice. Stanovanja, ki so ogrevana iz skupnih kotlovnice, so dodatno točkovana z 20 točkami.

Vsem stanovanjem, ki so ogrevana, se je točkovanje vrednost iz leta 1973 povečala za 20 točk. S tem se je povečala tudi vrednost stanovanja. Ker se stanarina izračunava iz točkovne vred-

nosti stanovanja, se je torej tudi povečala stanarina za ta stanovanja, kakor tudi etažni prispevek za etažne lastnike stanovanj.

Povečana stanarina za stanovanja ogrevana iz kotlovnice velja od 1. 2. 1977 dalje.

Z ureditvijo točkovanja kotlovnice se s stanarino zbirajo tudi sredstva za amortizacijo in investicijsko vzdrževanje kotlovnice.

glasilo občanov

Ustanovitelj: Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Litija
Ureja uredniški odbor: Tine Brilej (glavni in odgovorni urednik), Slavko Urbič, Lojze Kotar, Mojca Lebin-ger, Zofka Hauptman, Branka Nefat in Miro Kaplja
Prilogo glasila urejajo: Branka Nefat (glavni in odgovorni urednik), Ruža Urbanc, Mari Merzelj, Karlo Lemut in Miro Vidic
Predsednik časopisnega sveta: Slavko Pungercar
Tehnično urejanje in priprava za tisk: BEP—Ljubljanski dnevnik.
Tisk: Ljudska pravica
Naslov uredništva: Litija, Trg na Stavbah 1, p. p. 6
Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Ljubitelji živali

Kovačev Danilo iz Zagorja je kot vsak dan malo postal po dolini Sopota. Nemirna kri je od malega mu ne da ves dan čemti v očetovi delavnici na „Vahti“. Rad si spočije ušesa od neprestanega nabiranja starega kovaškega „norca“. Šumenje potoka, ko preskakuje kamnite prepreke proti Radečam, kjer se izliva v Savo, je kot zdravilo. Spomladi ob taljenju snega pa je še več vode v hitri strugi. Takrat sicer majhen potok postane majhna reka, polna nevarnih brzic in vrtincev. In med temi vrtinci je Danilo prej zaslišal kot uzrl majhno, nemočno glavico, ki je na vse pretege blejala in se trudila ostati nad vodo. Hudournik jo je neusmiljeno nosil navzdol. Danilo je brez premisleka skočil v ledeno vodo in na breg prinesel malo divjo ovčko. Mati muflonka jo je morala izgubiti takoj po porodu, kar se je dalo sklepati iz popolnoma sveže popkovine. Danilo je gabil sneg, ki ga je prav tiste dni zapadlo največ. Iskal je muflonko od potoku navzgor. Dolina Sopota pa je predolga, da bi tako premočno lahko vztrajal dlje časa. Zato sta se z ovčko vsa mokra in premrzela najprej doma posušila, nato pa je mala muflonka romala k „Lepavčevim“. Kam pa bi tudi drugam kot h Gustlu in Urški Anžičevini na Dobovico.

Pri hiši se reče Lepavc po domače, čeprav je bilo nekoč verjetno pri „Vipavcu“. Gustlov stari oče je bil namreč doma v Vipavi. Pri železnici „Dunaj — Trst“ je opravljal mizarska dela na zagorski železniški postaji. Tam si je tudi našel ženo, Gustlovo staro mater. Le-ta je prišla iz Gorice delat na graščinsko zemljo. Graščaki iz Radeča so naredili na Berinjevo postopje za svoje ljudi, da so jim obdelovali tamkajšnje po-

sest. Zenske so nosile prodajat v dolino ob železnici jajca in drugo. Ko sta se tako v Zagorju našla, je Vipavec šel z nevesto Goricko na Berinje in vse posestvo vzel v „stano“ (najem). Na njem so vedno redili čez sto ovac, kar je dokaz, da je v Sloveniji mnogo predelov idealnih za ovčerejo. Vipavec je bil dober gospodar in kmalu so si kupili domačijo na Gobi.

Vipavčev sin, Gustlov oče je pozneje na licitaciji kupil današnje kmetijo v Dobovici za 7.000 goldinarjev. Za primerjavo: par volov je bilo tedaj vrednih 300 do 400 goldinarjev. Toliko denarja seveda ni imel, zato mu je kot jamstvo „Sladič“ (Vrtačnik) z Dol za licitacijo posodil svojo hranilno knjižico z vpisanimi 10.000 goldinarji. Dolg je Anžič kmalu povrnil. Nakupil je nekaj telet in volov, jih vzredil in poredil. 1915. leta jim je cena zaradi vojne krepko zrasla. Prodal je vole, ki so mu vrgli po 900 goldinarjev za par in 41 ha velik „grunt“ je bil njegov.

Danes na tej kmetiji gospodarita Gustl in njegova žena Urška. Domačijo pozna vsa okolica, saj dober glas seže v deveto vas. Vsa osirotalet divjad najde pri teh svoje druge hranilce. Vzredili so že nekaj zapuščenih svin in srnjakov; tudi mlad lisjak je našel pri njih zavetje in hrano. In lani je priromala še ta muflonka prav v času, ko je pri hiši že celo leto vedril srnjacek Piki.

Piki je kot zvesti kuža prav na vsakem koraku spremljal gospodarja Gustla. Dokler ni postal mladenič, je spal na verandi. Pozneje, ko je že dobil prvo rogove, je bil bolj svoboden. Ni pa pozabljal priti po svojo ste-

klenico mleka vsako jutro in čez dan po oves in kruh.

Po stari Lepavčevi tradiciji je ovčka takoj dobila ime. Kličejo jo Miša, šli pa le gospodinjstvo, kajti navezala se je nanjo. Piki je bil kajpak ljubosumen, da je se en ljubljene pri hiši in ji je to s svojimi rožički dal tudi vedeti. Mama Urška mu je pokazala palico, saj so šla takegale srboriteza dokaj nevarna. To pa ji je menda tako zamerilo, da se je oglašal pri hiši vse poredke in nazadnje se je odzval klicu gozdov in ostal v okolju, kamor ga je mati narava tudi namenila.

Miša je terjala svoje. Urša ji je morala šest ali sedemkrat na dan po dudki dajati stekleničko mleka in menda se danes hoče tak priboljšek. Če ne gre drugače, z meketanjem izsili svoj obrok. Seveda ji to ni vsa hrana. Mufloni, katerih pradamovina je Korzika, se hranijo predvsem z brstjem in popki, zelo temeljito, pa se znajo nasititi na njivah in v sadovnjakih.

Gustl je lovec že skoraj trideset let, predvsem pa je varuh in gojitelj divjadi. Pri njih se vedno najde topel dom za sirote iz gozda, čeprav tako varovanje in hranjenje se daleč ni poceni. Vendar ga njegova Urška razume. Jezna pa sta, ker največ takih sirot napravi človek sam zaradi svoje nepoučenosti. Predvsem srnjad. Srna svoje mladiče pusti razen pri dojenju vedno same, saj jim je narava dala varovalno barvo in odvzela vsak dah. Če je v bližini človek, se jim ne upa približati in zato mladiček pivka, ker se ni dobil mleka. Pustite takrat mladiče in ne dotikajte se jih! Niso brez matere. Da pa boste o tem še bolj prepričani, privežite pse. Ne pustite jih od hiše ali na sprehodu od sebe. S tem boste pomagali divjadi in se ne nazadnje tudi izognili morebitnim neprijetnim posledicam. To ni groznja, le prijateljski nasvet. Saj je najverjetneje prav tak potepen pes kriv, da je tudi Miša ostala brez matere.

Dane

